

JAN KARAFIÁT

BROUČCI¹

Slunko bylo u samého západu a svatojanští broučci vstávali. Maminka už byla v kuchyni a vařila snídani. Tatínek už také nespál. Ležel ještě v posteli a hezky si hověl. Brouček pak přešel ze své postýlky na mamčinu – tam se pěkněji spalo – lehl si pěkně na zádech, zdvihl všechny nožičky do povětří a počal se houpat: houp, houp, houpy, houp. Ale najednou se to jaksi moc rozhoupalo, houpy, houp, a už ležel Brouček na zemi a křičel, co mu jen hrdlo stačilo.

Tatínkem to trhlo, takže byl všecek polekaný. „Zatrápený Broučku, copak tak musíš křičet!“ – „Ale, tatínku, když jsem se tak udeřil!“ – „A jakpak?“ – „I já jsem spadl s postele.“ – „Tak sis měl dát pozor.“ – „Ale když mne to přece bolí.“ – Maminka měla už zatím snídani hotovou a šla je budit. „Vstávejte, vstávejte, slunko již zapadá, budeme snídat. A copak ty, Broučku, už pláčeš? Sotvas oči proloup!“ – „Ale když já jsem se tak udeřil a tatínek chce, abych nekřičel.“ – „I – jen pojd'. Dřív než kočička vejce snese, všechno se ti zahojí. Zatím se pěkně umyjeme a budeme snídat. Pojd'.“

A šli. Maminka Broučka pěkně umyla, Brouček přistavil ke stolu židli a maminka už nesla polívčičku na stůl. Sedli si, sepjali nožičky a tatínek se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme,
bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

Nato říkal Brouček svou modlitbičku: „Požehnej nám, Pane Bože, prosíme tě pokorně,“ – a pak už hned držel svoji dřevěnou lžičku a znamenitě s ní zacházel. Však oni měli zelnou

¹ Převzato z: Karafiát J., *Broučci: pro malé i velké děti*, Praha 1935 (redakčně a jazykově upraveno).

polívčičku a Brouček, třebaže všechny polívčičky rád, vždy a vždycky tu zelnou přece ze všech polívčiček nejraději. Snědl jí svůj plný talíř a maminka mu ještě ze svého přidala.

Ale tatínek, že už má čas, slunko že je dávno za horama. Honem dal mamince hubičku, nechal si od Broučka políbit ruku, – „A teď, Broučku, pěkně poslouchat, ať mně pak maminka nemusí žalovat.“ – „Ne, tatínku. A já vás vyprovodím, ano?“ – „Tak pojd’.“

A šli, ba letěli, ale hezky nízko, aby Brouček nespádl, a jen tak daleko, co mohl Brouček domů uhlídat, aby potom nezabloudil. Ještě to dost neuměl, a tatínek mu řekl: „Jdi už zas, jdi a pěkně se uč lítat.“ A Brouček šel.

Chaloupku měli vystavěnou ve stráni pod jalovcem a krytou suchým špendličím. Brouček si vylezl na stříšku, spustil se, letěl až k palouku a přes celý palouk až k dubu a zas zpátky až na stříšku, pak se zas spustil a letěl až k dubu a ještě zas zpátky. A když už byl všecek udýchán a křídélka ho bolela, sedl si a odpočinul. A zas se spustil a zas letěl až k palouku a přes celý palouk, až k dubu a zas až na stříšku, a zas se spustil a letěl až k dubu a zas zpátky a ještě se spustil a letěl rovnou čarou pod dub ke kmotřičce.

„Kmotřičko, jestlipak už jste vzhůru?“ – „I Broučku, bodejť bychom nebyli!“ – „A Beruška také?“ – „Bodejť bych nebyla, Broučku. Copak nám neseš?“ – „Já? Nic. Ale, pane, to už umím lítat: Od našich až sem a zas k našim a zas sem a jakoby nic. Že bys to nedovedla!“ – „I však já jsem beruška a nejsem žádný brouček. Vaše maminka, myslím, také moc lítat neumí.“ – „Moc ne. Ale, pane, já jsem dnes ráno spadl s postele.“ – „A tos křičel, vid’?“ – „A jakpak to víš? Copaks to slyšela?“ – „I neslyšela, ale to já už vím, že jsi takový křikloun.“ – „Že jsem křikloun? Ó – ty Berouši! – –“

A už zas Brouček letěl. Maminka už měla doma uklizáno a cídila právě okna, že se až až třpytila. „Kdepaks byl tak dlouho, Broučku?“ – „Byl jsem chvílku u kmotřičky pod dubem.“ – „A copaks tam dělal?“ – „Nic, já jsem tam byl jen tak u okna.“ – „A copak ti dali?“ – „Nic, já jsem nic nechtěl.“ – „Ó, oni ti přece něco dali. Včera kmotřička povídala, že až tam přijdeš – .“ – „Oni něco mají?“ – „Inu, to by byla kmotřička nepovídala.“ – „Hm, nechť si to nechají.“ – „Ó, však ty si tam pro to půjdeš.“ – „Ó, nepůjdu.“ Ó, půjdeš. A jakpaks daleko tatínka vyprovodil?“ – „Ó, daleko. Až k těm třem olším.“ – „Nu, to není daleko. To se budeš muset ještě moc učit, než budeš moci s tatínkem lítat a pěkně lidem svítit.“ – „Ó! A copak se těm lidem musí svítit? Však my si svítíme sami!“ – „Inu, když oni mají noc, když my máme den. Oni teď spí.“ – „A pročpak jim tatínek svítí, když oni spí?“

„I holečku, to tak musí být, to už Pán Bůh tak chce, a ty také poletíš s tatínkem tam daleko a budeš pěkně svítit. Jen jdi a uč se lítat!“

To se Broučkovi líbilo, a už zas lítal. Vylezl si na stříšku, spustil se a letěl – letěl v druhou stranu až ke kaštanům a hned zas zpátky až na stříšku. Ale dál se mu jaksi nechtělo. Zůstal si sedět, a tu najednou vidí, že se jim počíná z komína kouřit. A už seděl na komíně. „Maminko, copak se vám na ohnisku chytá?“ – „I nic, holečku. Já si chci udělat na polívky jíšku.“ – „A že vám to, maminko, zafouknu!“ – „Ne, ne, já nechci. Necháš toho!“

Ale Brouček přece foukal, a už by to byl málem zhasil, kdyby byla maminka honem nepřiložila trochu suchého chvojí. Plamen vyšlehl, za ním se valil kouř, a Brouček počne křičet, a křičí a křičí a leze se stříšky dolů. „Ach, maminko, maminko, ach, ach, maminko!“ – „A copak zas, Broučku?“ – „Ach, maminko, když mně ten kouř vlezl do očí!“ – – „Vidíš, ty škaredý Broučku! Dobře tak, když nechceš poslouchat. Nevíš, co ti tatínek prikazoval, a zač se ráno modlíme? Počkej, počkej, já to všechno povím.“ – „Ale, maminko, když mně vlezl ten kouř do očí a tak mne štípal.“ – „I to ti patřilo, a ještě dostaneš, až tatínek přiletí. To bude z tebe krásný brouček!“ – „Ale vždyť já jsem vám to, maminko, nezhasil.“ – „Ale chtěls mně to zhasit a věděls, že to nechci. Ne, vidíš, to ti nesmím prominout. Copak by z tebe bylo! Až jen tatínek přiletí. A kmotříčce to na tebe také povím a kmotříčkovi i Berušce.“ – „Ale maminko, vždyť já jsem vám to nezhasil, a já už vám to víckrát nebudu zhášet. Prosím vás, maminko, neříkejte to.“ – „Ne, to já musím říci!“

Ale když Brouček moc prosil a prosil, a už zas plakal a pořád prosil a sliboval, že už bude poslouchat, tak si maminka dala říci, a že to nepoví. „Nu tak. A už neplač. A dej si na sebe pozor. To by tě neměl nikdo rád. Brouček musí poslouchat. Vidíš, jak tatínek poslouchá.“ – „Tatínek? Kohopak on poslouchá?“ – „I, Pána Boha poslouchá. Vždyť víš, že každé ráno letí z domu a je celý den pryč až do noci, a třebaže ho křidélka bolí, druhý den už hned zas letí, jen aby byl poslušný. Vidíš. A kmotříček také poslouchá a kmotříčka také, a Beruška, ta teprv poslouchá. A ty pořád ještě vzlykáš a jsi takový umouněný!“

A Brouček: „Maminko, já se půjdu koupat.“ – A maminka: „Jdi, jdi.“ Však ona věděla, že se jí Brouček neutopí. A Brouček se šel koupat. Ale ne do potoka. Dole na palouku byla vysoká tráva a rosa na ní jako granáty. Brouček se rozběhl a houp do trávy, jak byl dlouhý a široký, a házel sebou, až se tráva prohýbala. Pak vylezl, rozběhl se a zas houp do rosy, až to kolem stříkalo. A když se už dost vykoupal, vyskočil si na větvičku, rosu se sebe setřepal, a fir – rovnou čarou pod dub ke kmotříčce.

U okna se zastavil. „Beruško, už se nezlobíš?“ – „Copak bych se, Broučku, zlobila?“ – „Pane, to jsem se vykoupal. Jestlipak ty umíš také plavat?“ – „I ne. Kdepak bych já uměla plavat!“ – „Pane, já umím plavat.“ – „I necht'. Broučku. Já musím jít mamince pomoci.“ – „Kdepak je kmotříčka?“ – „Seká na dvorku chvojí. Pojd' se podívat.“

A Brouček se šel podívat. „Copak nám neseš, Broučku?“ – „I nic, kmotříčko. Já jsem se koupal. A vy něco máte, kmotříčko?“ – „Mám, pane, něco dobrého, ale já nevím, jestli ti dám. Kdyžs Berušce tak škaredě řekl a paks utekl. Ona plakala.“ – „Plakala? Však já jí už tak nebudu říkat.“ – „Nu, uvidíme. Vidíš, tady už mám toho chvojí hromadu nasekaného. Tak pojď a odnášej je s Beruškou tamhle pod stříšku, aby nám nezmoklo. Ale musíte je pěkně rovnat do rázu. Pak ti něco dám.“

Brouček, že ano, a počal nosit, co mu jen síla stačila. Kmotříčce se to zdálo být až moc. „Ale, Broučku, neber si toho tak mnoho najednou.“ – Ale Brouček, ó, že to unese. A nosil. Ale místo co měl š'akličky pěkně do rázu rovnat, Brouček je tam jen tak házel, a to Beruška nechtěla. „Broučku, to se tak nesmí. Maminka to tak nechce. Nám by se to skácelo.“ – „Ó, nic se vám neskácí. Copak to nedělám dost pěkně?“ – „Neděláš. Vidíš, užs to zas jen tak hodil. To se musí pěkně rovnat.“ – „Tak si to dělej sama, když ti to nedělám dost pěkně.“

A už se Brouček hněval. Nechal všeho, sedl si na pařízek, mračil se a díval se před sebe. Beruška ho nechala a hleděla si svého. Až za chvíli začala kmotříčka: „A co, Broučku, už nikam nemůžeš? To nejsi jaksi moc silný.“ – „I ne, kmotříčko. Ale když ona se pořád se mnou vadí.“ – „Inu, když jsi takový divný Brouček. Copaks už zapomněl, že něco mám?“

– „A je to, kmotříčko, dobré?“ – „I to si myslím! Jako med sladké. Jen jdi a honem ještě nos.“

A Brouček honem šel a ještě nosil. Beruška to beztoho už skoro všechno odnesla a pěkně srovnala. A tak už to dlouho netrvalo, kmotříčka zařala sekyrku do špalku a – „Teď pojďte, děti.“ – A děti šly. V síni, vpravo od kuchyně, stála almara zavřená na zámek, ale klíč vězel v něm. Kmotříčka jen zatočila a už bylo otevřeno. Ale teď co tam? Ten bílý talířek na nejhořejším prkénku Brouček hned upozoroval. Ale co na něm?

Kmotříčka jej sundala, ale byl přikrytý jiným talířkem.

„Nu tak hádej, Broučku, co to je. Ale, Beruško, nepověz.“

A Brouček: „Ó, já vím, kmotříčko, to jsou jahody.“ – Ale

Beruška se smála, a kmotříčka: „Ó ne, Broučku, to je ještě sladší.“ – „Tak to jsou maliny.“ Ale Beruška se ještě smála. – „Ne, Broučku, to je mnohem ještě sladší.“ – „Tak, kmotříčko, to jsou borůvky.“ A Beruška se mu teprv smála. – „Ó, Broučku, to nedobře hádáš – je to jako *med* sladké.“ Ale Brouček už nic nevěděl, až to Beruška prozradila. „Ale, ty hloupý Broučku, vždyť je to med.“ – A Brouček: „Tak je to, kmotříčko, med.“ A byl to med. To si pochutnali!

Ale už bylo hezky pozdě. Kmotříčka, že musí dělat oheň a vařit večeři, Beruška aby honem skočila pro trošku chvojí a Brouček aby už šel domů. A tak Brouček, že půjde domů. – „Nezapomeň doma pěkně pozdravovat.“ – „Ne, já nezapomenu. S Pánem Bohem!“ A šel.

Sotvaže přiletěl k palouku, tu letí od potoka tatínek s kmotříčkem. „Tatínku, já jsem byl u kmotříčky a dostal jsem tam medu. To vám byl sladký!“ – „Nu, dobře, Broučku, ale nejdříve pěkně ruku políbit, tadyhle kmotříčkovi napřed.“ A Brouček políbil pěkně ruku. – „A jestlipaks poslouchal? Nebude maminka žalovat?“ – „Tatínku, já jsem to mamince nezhasil, a ona to nepoví.“

Zatím už byli doma. Maminka je viděla oknem, vyšla vstříc a „Copak, tatínku, že dnes tak brzy? Já ještě nemám večeři hotovou.“

Tatínek dal mamince hubičku: „I, milá Beruško, už začíná být chladno, tak jsme letěli o něco dřív. Už toho bude brzy zas konec.“

A tak dělala maminka honem oheň a stavěla na polívčičku. Tatínek si sedl na stoličku – bolela ho křídélka – a Brouček už se houpal tatínkovi na koleně.

„A, maminko, vidíte, Brouček vás pokoušel?“ – „I, tatínku, skoro pokoušel. Ale když prosil a sliboval, že už to víckrát nebude dělat, tak jsem mu slíbila, že to na něj nepovím. A potom byl on skoro pořád u kmotříčky.“ – „Nu tak dobře, maminko. Ať si ho u kmotříčky nechají, a my si vezmeme Berušku. Ta nepokouší.“

Broučka napadlo: „Maminko, u kmotříčky mají med, a já jsem dostal. To vám byl sladký!“ – „A nám kmotříčka nic neposlala?“ – „Nic.“ – „Ani nemáš co vyřídit?“ – „Ne.“

„Ale, Broučku, ani nás nevzkázala kmotříčka pozdravit?“

„I ano, maminko, já jsem zapomněl. Že vás pěkně pozdravují.“ – „Vidíš, Broučku! Ale už jdi, přistav židle ke stolu, budeme večeřet.“

A Brouček přistavil židle ke stolu, maminka už nesla na stůl, pěkně se pomodlili, a to jim ta polívčička zas chutnala! Byla taková dobrá, zasmažená, s kmínem. Tatínek jí snědl dva talíře a Brouček skoro také dva.

Dlouho pak už neskřivali. Chtělo se jim spát. Klekli a tatínek se modlil:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Brouček na to: „Pán Bůh s námi a zlý pryč,“ dal pac a pus, maminka mu podala do postýlky ruku, on ji držel a už všichni dřímali.

Pěkně se jim to spalo.

Byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom musel tatínek kmotříčkovi slíbit, že se k nim přijde s maminkou a s Broučkem ještě jednou podívat, a to hned zejtra, dřív než udeří zima.

A tak druhý den po snídani, že půjdou ke kmotříčce. A šli. Však už na ně čekali. Dávali si po hubičce a Brouček líbal ruku. Ale byl tam ještě někdo. Kmotříčka vzala Broučka za ruku: „Pojď, Broučku, polib také tadyhle Janince ruku.“ – A Brouček políbil, honem se však schoval za maminku.

Sedli kolem kamen a začali si povídat. Ale kmotříčka šla do síně k almaře, a Brouček za ní. „Kmotříčko, copak máte?“ – „I Broučku, pekli jsme koláče, s tvarohem a s mákem.“ – A už jich nesla kmotříčka plný talíř a každý si jeden vzal, a Brouček, že zkusí také jeden tvarohový. A vzal si také jeden tvarohový, a seděli kolem kamen a povídali si.

Ale Broučkovi se to jaksi nehezky sedělo. „Pojď sem, Beruško, já ti něco povím.“ – A Beruška šla a Brouček jí šeptal nahlas do ucha: „Poslouchej, kdopak to je ta Janinka?“ – „I, to je Janinka!“ – „Čípak je?“ – „I, ona není ničí, ona je sama svá.“ – „A copak nemá žádného broučka a tatínka?“

„Ne, ona je sama.“ – „A kdepak zůstává?“ – „Pane, tam u lesa ve vřase. Takovou má krásnou chaloupku v mechu.“ – „Ale když se pořád tak moc na mne dívá.“ – „I jdi, hloupý. Vždyť ona je hodná. Víš, ten med – ten jsme dostali od ní.“ – „Ale když ona – –“

Tu však volala kmotříčka Berušku. Šly do síně a Brouček honem za nimi. „Kmotříčko, vy ještě něco máte?“ – „Vždyť už jste zde letos naposledy. Až zas v létě.“ – „Copak máte?“

„Počkej, to se podivíš. Pojď, pomůžes nám.“ – A Brouček, že pomůže. A šli, ale ne do almary. Tam dozadu na dvůr měli ještě komoru – ó, tam měla stát kmotříčka celé zrnko vína, tak jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré, až do červena. A teď se ho kmotříčka s Beruškou chopily a nesly je celé, tak jak bylo, do světnice a Brouček jim pomáhal.

„Postavte je tadyhle na stůl, to bude nejlepší,“ radil kmotříček. Kohoutek už měl pohotově, vzal ještě kladivečko, vyrazil stopku, nasadil kohoutek a kmotříčka už držela křišťálový koflíček, aby do něho kmotříček natočil. A kmotříček do něho natočil, až se to rdělo a přímo vyskakovalo.

A teď si zavdala nejdřív maminka, pak Janinka, potom kmotříčka, po ní tatínek, pak kmotříček, a Broučkovi a Berušce také dali, ale jenom líznout. A všichni si to velmi velice chválili, takové to bylo sladké! – jenom se jim to zdálo být moc silné. A tak kmotříčka: „Beruško, honem skoč na palouk se džbánem pro rosu.“ A Beruška honem skočila na palouk se džbánem pro rosu.

Kmotříček přitáhl stůl blíže ke kamnům, natočil do koflíč-ku vína jen polovic, dolil rosou a podával kolem. A tak si seděli a povídali: Jak jednou bylo s kmotříčkem zle. Bylo to brzy po tom, když se s kmotříčkou sebrali. Vyletěl hned po slunce západu, celou noc pěkně svítil, a když už k ránu letěl zas domů, tu se najednou objevila taková velikánská žluna a už už ho chtěla za živa spolknout. Kmotříček se náramně lekl, ale honem se vzpamatoval, a hrr na buk, ale žluna hrr za ním.

A tak kmotříček honem do skuliny, ale žluna zobákem hned za ním, a že byla díra malá, už ji zobákem tesala. Kmotříček se strachem celý třásl a vlasy mu vstávaly. – „Co by si kmotříčka doma počala, kdyby takhle!“ – a zalízal do skuliny dál a dál, ale žluna také zobákem dál a dál, až už dál nemohla a kmotříčka nechala. A kmotříček chvíli ještě čekal a pak pomaloučku vylézal. Ale opatrně a dobře se ohlížel, jestli tam žluna někde neseďí. Ale neseďela, a tak letěl kmotříček honem domů.

Slunce už bylo vysoko na nebi a kmotříčka byla všecká polekána. Volala a plakala, lítala a běhala, dívala a ptala se, ale nikde nic, o kmotříčkovi nikdo nevěděl. Až zaběhla k Janinčinu tatínkovi. A on také nic nevěděl, ale jen aby prý kmotříčka nic neplakala, kmotříček že býval poslušný, a poslušné broučky že má Pán Bůh na starosti, takže se jim nemůže nic stát; a i když se jim něco stane, že je to tak dobře, že to Pán Bůh tak chtěl, a že nesluší broučkům moc plakat a naříkat. Aby jen šla kmotříčka domů a pěkně čekala. A kmotříčka šla domů, a když jde, tu jí přichází kmotříček naproti. To měla radost!

A tak si to povídali a byli rádi, že už je to pryč. Ale Beruška se dala přitom do pláče. „Copak ti je?“ – ptal se jí Brouček. – „I kdyby mně byla ta žluna tatínka sežrala!“ – „Ale vždyť ho nesežrala.“ A kmotříček k tomu doložil: „Milá Beruško, tenkrát jsme tě ještě ani neměli.“ Ale Beruška, že nechť, a vzlykala přece.

A teď vypravoval tatínek: Když kmotříček a tatínek byli ještě hoši a měli poprvé letět, že je zval Janinčin tatínek s sebou, ukazoval jim cestu a povídal jim, co kdy a jak. A oni se tomu pěkně od něho naučili. A jednou, když už sami lítali, přidal se k nim Janinčin tatínek a povídal: „Pojďte, hoši, já vás někam zavedu. Ale musíte být tiši a dávat pozor.“ – A oni, že ano. A letěli a letěli, až přiletěli k takovému krásnému městu. Kolem byly krásné zahrady, a tam, už skoro za městem, v jedné té zahradě u cesty stál veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře ještě mnohem větší. A ta okna byla plna světla a ty dveře byly dokořán otevřeny, a do těch dveří vcházeli pořád lidé, staří i mladí, hoši i holky. A Janinčin tatínek povídá: „Pojďte, hoši, nepoletíme tam dveřmi! Tamhle je kousek okna otevřeno.“ A vletěli tam oknem, sedli si dole na rámeček a dívali se.

Od stropů dolů visely tři velikánské svícný a krásně svítily. Dole na zemi bylo plno lavic. Když kdo přišel, vkročil do lavice, zůstal chvilku stát, díval se do klobouku a pak si pěkně sedl; měl s sebou pod paží dvě knihy a tu jednu si otevřel. Až tu jeden z nich vystoupil na takové lešeníčko, kde byl malý stoleček, a že budou zpívat. A začali zpívat a tak krásně zpívali! A když dozpívali, vstali, a ten na tom lešeníčku počal se modlit: že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní, aby jim to Pán Bůh odpustil pro milého Syna svého a svým Duchem aby je posvětil. Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní o hrstce a o červíčkovi, a že aby se nebál. A když si zas sedli, tu jim pěkně vypravoval, když se někdo bojí Pána Boha, že se nemusí nikoho bát, ba že ani nesmí, protože to Pán Bůh nechce. Pak se zas modlili a zas zpívali, a když už vycházeli, dávali u dveří něco na talíř, až to cinkalo.

„Vid’te, hoši, to to bylo hezké,“ povídal Janinčin tatínek. „Ale teď musíme zas honem svítit, abychom to dohonili.“ A tak honem svítily. A od té doby tam tatínek s kmotříčkem často byli, a té modlitbičky, kterou se vždy před spaním modlí, se tam naučili. Oni ji tam zpívali:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

A tak si povídali a Broučkovi se to líbilo. Jenomže se Janinka tak moc na něj dívala! Jaksi se jí jakoby bál. A tu ona se k němu obrátí: „Nu, Broučku, kdypak ty poletíš?“ A že mu to tak pěkně řekla a hezky se na něj usmívala, tak on se už tak moc nebál. „Ó, brzy.“ – „I už budeš pomalu dost velký. Jen jestli umíš dost poslouchat! Uvidíme. Ale to mne snad pozveš, až ponejprv poletíš, abychom tě vyprovodili?“ – A Brouček, že pozve, a maminka k tomu s radostí doložila, že už to snad bude o příštím svatém Janě.

A při tom to zůstalo. Už vstávali a strojili se k odchodu. „Ach, zas ta zima!“ naříkala maminka. – „I dá Pán Bůh, bude zas léto a zase se uvidíme,“ těšila ji kmotříčka. A počalo loučení. Pěkně se líbali a Pánu Bohu poroučeli. – Už bylo skoro chladno, a tak spěchali, Janinka tam k lesu do vřasy, Brouček s tatínkem a maminkou tam do stráně pod jalovec. Už byli v prostřed palouku, když se Brouček ještě jednou ohlídl. Janinka už byla pryč; kmotříček, kmotříčka a Beruška stáli před chaloupkou pod dubem a dívali se za nimi. – „S Pánem Bohem, kmotříčko, až zas v létě,“ vzkřikl Brouček. A už je nebylo vidět.

Už cestou povídal tatínek: „Ne, není co odkládat. Mohla by najednou udeřit zima a bylo by s námi zle. Musíme se hned dát do práce.“ A hned se dali do práce. Nejdřív, aby měla maminka na zimu všechno pohotově. A tak jí přinesli z komory všecko do kuchyňky, hrách a kroupy i jáhly a krupici a mouku, také trochu čočky a pak ještě jistříčku másla.

Na to hned se pustili do dříví. Měli je tam na dvorku pěkně složené na výsluní. A tak ho nanesli do kuchyňky, co se tam jen vešlo, a k tomu ještě plnou síň, až po samé dveře. Pak vylezl tatínek po žebříčku vikýřem na hůru. Tam bylo plno suchoučkého drobného mechu. Tím strop pěkně ukryl, aby jim nebylo s hůry zima, ostatek pak sházal dolů a dvířka od vikýře raději přibíl. Vloni jim je vítr vyrazil, a div že celou střechu neroztrhal. Ještě štěstí, že nebyla tak zlá zima.

A teď chodili kolem chaloupky, a kde byla jaká skulinka, dobře ji ucpali, tak že nemohlo nikde ani profouknout. Pak zavřeli dveře na petlici, zastrčili špejlek a celé dveře zarovnali dřívím, aby jim v síni nezavazelo. Naposledy po všem vycpali mechem okna, jak v kuchyňce, tak ve světnici, a dobře je prkénkem zabezdili. Světla měli dost a dost. A teď ať si třeba mrzne! Však už venku burácelo!

Tak se ještě pomodlili:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, „Pán Bůh s námi a zlý pryč,“ a lehli a spali a spali a spali...

A spali a spali a spali. Když se Brouček probudil, byli tatínek a maminka vzhůru. Leželi v posteli a povídali si. „Maminko, dáte mně medu?“ – „Medu? Jakéhopak medu? Broučku, vždyť žádný med nemáme.“ – „Ale víte – co nám včera Janinka poslala.“ – „Včera? Janinka? I to se ti, holečku, něco zdálo.“ – „I ne, maminko. Vždyť už jste mně včera dala.“ – „I toto. To se ti zdálo. Jen se vzpamatuj. Víš, naposledy jsme byli u kmotřičky, pak jsme ihned všecko ucpali, a od té doby spíme.“ Škoda! Ale když tomu tak bylo!

Brouček se skoro mračil. Tu ho napadlo: „Tatínku, jakpak je venku? Já bych se rád podíval.“ Ale tatínek: „Milý Broučku, je tam zima, to bys zmrzl. A vždyť máme dveře zarovnané dřívím.“ – „Ale tatínku, mohli bychom se podívat oknem.“ – „I to je také zabezděno a ucpáno. A našlo by nám sem zimy.“ A teprve, když maminka povídala, že by se

také ráda podívala, jak to venku vypadá, a že by pak trochu zatopila, tak tatínek, že ano. Vstal, odbednil od okna prkénko, a Brouček mu pomáhal. Pak pomalounku oddělali mech a tu to viděl:

Samý, samý sníh, palouk pryč, stráž pryč, a nic než sníh. Na jalovci nad chaloupkou jim ho tolik leželo, že se větve až prohýbaly. Sluníčko tak trošku svítilo a sníh se tak krásně třpytil a bylo pratchounko. Brouček by se byl rád ještě na to díval, ale tatínek, že tam mrzne a že musí honem zas okno ucpat a zabednit. A tak okno ucpali a zabednili.

Maminka už zatím zatápěla, a že při tom uvaří kapku polívky. A uvařila. Pěkně se pomodlili a jedli. Ale bylo jim přece trochu zima, a tak si honem zas lehli a povídali. „Ale tatínku, jestli se u kmotřičky zachumelili?“ – „Ó, nezachumelili. Oni zůstávají pod dubem.“ – „Ale Janinka! Maminko, kdeže zůstává?“ – „Ona zůstává v mechu mezi vřasou.“ – „Ona se zachumelila, vidíte? A ona povídala, že mne vyprovodí, až ponejprv poletím.“ – „I neboj se. Ať se zachumelila. Však ona si zatopí, když je jí zima.“ – „A má dříví?“ – „I bodejť by neměla.“ – „A ona tam je sama?“ – „Sama.“ – „Pročpak je sama?“ – „Inu, když nikoho nemá. Tatínek a maminka jí už dávno zemřeli.“ – „Ó, to já bych nebyl sám!“

„Kdyby to tak Pán Bůh chtěl! To bys musel pěkně poslechnout.“ – „Necht', však Janinka má med a víno. Vidíte, to víno dostala kmotřička od ní?“ – „Nevím, milé dítě. Snad.“

Tu je tatínek vytrhl: „Broučku, myslíš opravdu, že je tam Janinka sama?“ – „Když tam nikdo s ní není.“ – „Copak s ní nikdo není?“ – „A kdopak?“ – „Pán Bůh je s ní. A její tatínek říkával, že poslušné broučky má Pán Bůh na starosti, takže se jim nic nemůže stát, a i když se jim něco stane, že je to tak dobře. A Janinka to dobře ví a poslouchá a nic se nebojí.“ – „A máte ji rád, tatínku?“ – „I bodejť bych neměl. – „A vy, maminko, také?“ – „I arcit'že mám.“

„A kmotřička ji má také ráda?“ – „I toť, má. Broučci se mají všichni rádi.“ – „A tatínku, kdy že tedy už poletíme?“ – „Inu počkej, až zas bude léto. Tak asi o svatém Janě.“

„A jakpak se to dělá, když se těm lidem svítí?“ – „I, to se nijak nedělá. To se jen lítá a oni vidí.“ – „Ale jak pak, když už bolí křídla?“ – „Pak se jim trochu odpočine. Ale hned se zas letí.“ – „A tatínku, copak ti lidé teď dělají, když vy jim nesvítíte?“ – „Milé dítě, to já nevím, co si počínají. Snad také spí, nebo si povídají pohádky. Ale já vždycky slyším, že jsou neposlušní a že se jim nedobře vede.“ – „Nedobře? Copak to je?“ – „Inu, nemají se rádi.“ – „Ale to já bych jim nesvítí, když se nemají rádi.“ – „I, do toho nám nic není. Když Pán Bůh chce, abychom jim svítili, tak jim svítíme.“

Broučkovi uvázly na mysli ty pohádky. „Maminko, povídejte mně nějakou pohádku.“ – „Ale, když já, Broučku, už žádnou neumím.“ – „I víte, tu, kterou jste mně povídala už dávno.“

– „O čem pak byla?“ – „I víte, o tom kocourkovi a kočičce. Víte?“ A maminka, že bude povídat a povídala:

„Tak byl jednou jeden kocourek a jedna kočička. Už je tomu dávno. Kocourek byl všecek krásný černý jako uhel, a kočička všecka krásná bílá jako mléko. A měli se rádi. Tu se jim jednou narodila koťátka. Tři, dva kocourci a jedna kočička. Ten jeden byl krásný černý jako uhel, ten druhý byl krásný bílý jako mléko, a ta kočička byla krásná morovatá. Měli se rádi a byli hodní. Vždycky si pěkně hráli anebo pomáhali tatínkovi a mamince příst. Jednou pak z jara povídala maminka: Děti, já půjdu s tatínkem chytout nějakou myšku anebo něco, abyste neměly hlad. Buďte hodné a mějte se rády. Přijdeme hned. A ještě vám zde drobátko zatopím, aby vám nebylo zima.

A ještě jim drobátko zatopila, a šla a zavřela za sebou dveře, aby jim tam někdo nevlezl.. Koťátka si pěkně hrála. Až pak kocourci, že se budou porážet. A kočička, že také. A tak se poráželi a poráželi, takže se ten bílý kocourek dostal zespod. Jeho to bolelo, ale také ho to zlobilo. A tak, že on si už s nimi hrát nebude. Sedl si ke kamnům, pěkně se lízal a povídal jim: Však hleďte, já jsem krásný bělounký jako mléko, a ne takový špinavý jako sopouch a takový černý jako uhel. Ale druhý kocourek: Ó, že on je mnohem krásnější, že je na vlas takový jako tatínek. A kočička se teprve počala chlubit: Ó, že ona je nejkrásnější, že je černá i bílá.

A tak se začali hádat, a hádali se a hádali, a pak se začali strkat, a strkali se a strkali, až strčili do kamen. Kamna se zbořila, oheň se vysypal, ve světlici to začalo hořet, police, postel, almara, stůl, všecko hořelo – a koťátka chtěla utéci, ale dveře byly zavřeny. A tak křičela a křičela, ale oheň je přece sežral. A když přišel tatínek a maminka, už byli kocourci a kočička spáleni, a chaloupka byla spálena, a všecko bylo spáleno, proto, že byla koťátka neposlušná. A tatínek a maminka plakali. A nedaleko tam byl kopec, oni na něm pověsili zvonec a zvonili a zvonili, a už je té pohádce konec. Bim bam, bim bam, bim bam – – “

Brouček poslouchal. Jemu se to líbilo. Držel maminku za ruku, říkal si bim bam, bim bam, až při tom usnul, bim bam. A tak spali a spali. A spali a spali a spali, a když se Brouček zas probudil, byli tatínek a maminka vzhůru. Leželi v posteli a povídali si. „Tatínku, kdypak už poletíme?“ – „I, milý Broučku, až bude léto.“ – „Kdypak bude léto?“ – „Kdy? Inu, až pšenice pokvete.“ – „A ještě nekvete?“ – „Ó, ještě ne.“ – „Ale, tatínku, podívejme se.“ – „I ne, Broučku, našlo by nám sem zimy. Ještě nic nekvete.“

Ale když Brouček pěkně prosil a maminka se také přimlouvala, a že pak trochu zas zatopí, tak vstali, odbednili prkénko, oddělali pomalounku mech, a tu to viděli: Byl večer a měsíček byl jako rybí oko. Už se všecko zelenalo, tam vzadu na kaštanech vykukovaly z pupenců listy a tam někde nahoře bylo slyšet skřivánka. „Vidiš, Broučku, ještě nic nekvete. A tamhle dole,

vidíš, to je pšenice. Ještě by se v ní ani vrána neschovala. To ještě dlouho nepokvete. A mrzne tam.“

Tu maminka tatínka vytrhla: „Podívej se, tamhle u potoka pod tou olšičkou, jestli pak to nejsou tři chudobky?“ – A tatínek se tam podíval. „Ach, ano, to jsou tři chudobky. A tam chudobky nikdy nerostly. To tam umřeli tři broučci. Snad *se* někde opozdili, letos udeřila zima brzy, oni tam někam zalezli a zmrzli.“ – A Brouček se dal do pláče: „Maminko, to je kmotříčka a kmotříček a Beruška, oni se zachumelili, já jsem to povídal.“ – „I neplač, Broučku, to oni nejsou,“ chlácholil ho tatínek. „Beruščina chudobka by měla červený kraječek, a tady ty jsou celé bílé.“

A tak Brouček neplakal. „Tatínku, to všady vyroste chudobka, kde zemřel brouček?“ – „Všady, a kde umřela beruška, tam vyroste chudobka s červeným kraječkem.“ – „A jakpak, kdyby ta žluna byla kmotříčka sežrala, také by tam vyrostla chudobka?“ – „Také.“ – „Kdepak?“ – „Tam někde pod bukem v trávě.“ – „A tatínku, nechytne nás ta žluna, až poletíme?“ – „I snad ne. Ona je v lese, a my do lesa nelítáme. Jen když musíme přes něj, a pak, jak se Pánu Bohu líbí.“

Brouček byl zatím v myšlenkách již za lesem. „Tatínku, také poletíme do toho velikého, krásného domu s těmi velikými dveřmi, kam jste letěli oknem?“ – „Když budeš pěkně poslouchat, také se tam někdy podíváme.“

Okno už tatínek ani nezabednil, jen je pěkně mechem ucpal. Maminka zatopila a vařila polívčičku. Vařila a uvařila, Brouček přistavil ke stolu židle, přisedli a tatínek se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme,
bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

A jedli a pojedli, ale jít ven, na to nebylo ani pomyslení.

Jen se ještě jednou podívali okénkem, ale jen trošku. Bylo přece ještě moc zima, a tak si honem zas lehli a povídali. A povídali, a když už nic nevěděli, chtěla maminka, aby zas spali, a tatínek už beztoho napolo spal. Ale Broučkovi se už nechtělo. Aby prý mu maminka povídala nějakou pohádku, a když maminka už žádnou neuměla, aby prý mu povídala tu starou. A maminka povídala: „Tak byl jednou jeden kocourek a jedna kočička. Už je tomu

dávno. Kocourek byl všecek krásný černý jako uhel, a kočička všecka krásná bílá jako mléko. A měli se rádi. Tu se jim jednou narodila koťátka. Tři, dva kocourci a jedna kočička. Ten jeden byl krásný černý jako uhel, ten druhý byl krásný morovatý, a ta kočička byla všecka krásná bílá jako mléko.“

Ale tu křičel Brouček: „I ne, maminko.“ – „A copak ne?“ – „Tak to nebylo.“ – „A jakpak to bylo?“ – „Ta kočička nebyla krásná bílá jako mléko, byla krásná morovatá.“ – „I to je jedno.“ – „Ale, maminko, to není jedno.“ – „I je to jedno.“ – Ale Brouček, že to není jedno, a dal se do pláče. Tatínek se probudil: „Copak ten Brouček pláče?“ – „Vidíte, tatínku, že to není jedno?“

„A co?“ – „Že byla ta kočička krásná morovatá, vidíte? A ne všecka krásná bílá jako mléko.“ – „Nu tak ano. Byla krásná morovatá. Už jen spi.“ A maminka: „Inu, vidíš, když se mně chce spát, a ty mne pořád moříš.“ – A už to honem dopovídala. „Tam nedaleko byl kopec, oni na něm pověsili zvonec a zvonili a zvonili, a už je pohádce konec. Bim bam, bim bam, bim bam – – “

Brouček držel maminku za ruku a říkal si bim bam, až při tom usnul, bim bam. A spali a spali.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, a ty včely tolik bzučely, a ta tráva byla taková veliká, a ta rosa jako granáty, a ti ptáčci tolik zpívali, a ti cvrčci – ale ti se něco nacvrčeli! A Janinka už byla u Broučka, a kmotříček a kmotřička a Beruška, a čekali, až jen slunko zapadne. Brouček byl takový silný a veliký. Seděl vedle Janinky, radost mu zářila z očí, ale neříkal pranic. Maminka se nemohla zdržet, samou radostí až plakala, a snídaně by tak honem nebyla uvařená, kdyby jí Beruška nebyla pomohla. Měli čokoládu – nevím, kde ji vzali – a k ní smažené věnečky. Pomodlili se, nasnídali se, a – že už slunko zapadlo. Brouček byl první venku. Povznesl se do výšky, letěl třikrát dokola – jakoby nic! – a u Janinky se zas spustil na zem. Všichni si stoupli kolem něho, a tatínek, že má něco na srdci.

„Milý Broučku! Já mám radost, maminka má radost, a my máme všichni radost, že už dnes poletíš. To je dobře, Pán Bůh to tak chce. Ale my nebudeme vždycky pohromadě, musíme se rozdělit, aby lidé všude viděli. A tu mám o tebe strach. Hodné broučky má Pán Bůh na starosti a nic se jim nestane. Ale jen jestli ty budeš hodný, a budeš-li pořád pěkně svítit, jak to Pán Bůh chce! Já bych měl velkou žalost a maminka také a kmotříček také, a my všichni, kdybys neměl pěkně poslouchat.“

A přitom tatínek div neplakal, a maminka opravdu plakala.

Janince také stály slzy v očích, a i Broučka by byli honem rozplakali. Tu se ještě ozval kmotříček: „Milý Broučku, už máš přece rozum a slyšíš, že si všichni přejeme, abys pěkně poslouchal. Já ti řeknu jen to, že kdybys neměl pěkně poslouchat, ty sám bys nejhůř přitom pochodil. A teď už ve jménu Páně poletíme.“ A letěli, ale jen nizoučko a pomalinku, aby jim mohla maminka i kmotříčka a Janinka a Beruška stačit – až přiletěli tam za potok a přes vrch, odkud bylo vidět daleko, daleko, do širého světa. Tu kmotříček, aby prý ony se už vrátily. A vrátily se a Brouček letěl pryč a pryč do širého světa. Ony ještě za nimi: „S Pánem Bohem!“ „Sprovázej Pán Bůh!“ „Šťastné navrácení!“ „Sám Pán Bůh tě nauč poslouchat!“ – ale Brouček už byl daleko, a už to snad všechno ani neslyšel. A tak se vracely a povídaly si, jaké má brouček krásné světlo. Kmotříčka myslila, že je krásné žluté jako zlato; mamince se zdálo víc do běla, hodně jasné; Beruška tvrdila, že je do růžova; Janinka pak měla za to, že je takové, jaké mívají Broučci, kdy ponejprv letí, a že jen aby Brouček poslouchal, že ona má strach, že poslouchat nebude.

Maminka však myslila, i že snad bude, a kmotříčka také, i že ano, a tak už Janinka neříkala nic. Byly už nedaleko, daly si s Pánem Bohem a letěly každá domů. Maminka tam měla stát hromadu nádobí, dala se hned do práce, ale nešlo jí to jaksi nijak od ruky. Myslila na Broučka, a myslila na Janinku. „Že by měl být můj Brouček neposlušný?“ – To ji na Janinku skoro mrzelo.

Oni pak letěli, vlevo kmotříček, vpravo tatínek a Brouček v prostředku. Na západ se nebe rdělo a Broučkovi se srdce v těle smálo. Ale tu se blížili k velikému dubovému lesu a Brouček si vzpomenu na žlunu. „Tatínku, tady jsou žluny.“ – „I neboj se. Vždyť my do lesa nepoletíme, jenom okolo. Tady je naše cesta.“ – Ale sotva to tatínek dořekl, už se to na ně z lesa řítilo, a tolik to zvučelo a tolik to hučelo, a hned se to sypalo na milého Broučka. Ach, ten křičel! „Tatínku, tatínku – tatínku, tatínku!“ – „I mlč, i mlč! Neboj se. Vždyť to není žluna, to je chroust.“

Ale Brouček křičel a krčil se a schovával, až to přestalo bzučet. – „I, Broučku, to se nesmíš bát,“ těšil ho kmotříček. „Vidíš ho tamhle, to je chroust. On se nás asi lekl, že jsme tři.“

„Ale když to tak hučelo!“ – „I to chrousti tak bzučí.“ A letěli a letěli, až tam na konci lesa bylo něco vidět. „Tatínku, podívejte se tamhle, copak to je? Takové velikánské.“ – „To je hajného chaloupka.“ – „Ta je veliká. A to jsou dveře tam nahoře v prostředku?“ – „I ne, to je okénko.“ – „Ale to je veliké. A načpak jsou pod tím okénkem a kolem narovnány ty klády?“ – „I to nejsou klády. To jsou štakle, aby měl hajný čím topit.“ – „Ale! A tatínku, kdopak to je ten hajný?“ – „I vidíš ho, však jde tamhle naproti nám.“

A hajný přicházel naproti nim: Takový veliký a měl široký klobouk s perem a po straně takovou tašku a přes rameno velikánskou pušku. „Ale, tatínku, já se bojím.“ – „I neboj se. On je rád, že mu posvítíme.“ – A letěli a posvítili mu, a on byl rád a díval se za nimi. – „A tatínku, copak že ten hajný nespí?“ – „I musí on dávat pozor.“ – „Načpak?“ – „Tady na les, aby jej lidé neukradli.“ – „Tatínku, ti lidé kradou?“ – „I kradou, a nic prý se nemají rádi.“ – „Ale to já bych jim nesvítil. Ten hajný nekrade, vidíte?“ – „Ne, ten ne. Ale když Pán Bůh chce, abychom jim svítili, tak my jim svítíme, ať kradou anebo nekradou.“

A letěli a dívali se a povídali. Ale tu to najednou před nimi strašně zahučelo. Bylo to takové veliké jako mračno, mělo to oči jako řeřavé uhly a zobák takový zahnutý a drápy až hrůza, a Brouček už byl všecek bez sebe. – „Tatínku, tatínku – tatínku, tatínku!“ – a už padal na zem, zalézal do trávy a myslil, že už ho žluna polkla. Tatínek hned za ním a kmotříček také. „I neboj se, Broučku, neboj se. Vždyť to není žluna, to je sova. Ta nám nic neudělá.“ – Ale Brouček jako by neslyšel. A když se přece trochu zotavil, počal plakat. „Tatínku, já půjdu domů, ach, tatínku, já půjdu domů.“ – Ale tatínek a kmotříček mu to vylouvali. „I ne, Broučku. Toto! Copak by si doma pomyslily, kmotříčka a Beruška a Janinka! To se nesmíš bát. Broučci se nic nebojí. Vždyť to byla sova, a ta broučky nežere.“ – „Ona broučky nežere?“ – „Ne. Brouček je jí málo. Ona raději nějakou myšku nebo žabku.“

A zas letěli. Dlouho ještě neletěli, a tu to tak zadunělo, že sebou všichni trhli. Ale tatínek honem Broučka těšil: „Slyšíš, to ten hajný asi tu sovu zastřelil.“

A kmotříček také myslil, a tak byl Brouček rád, a letěl a svítil a svítil.

Les přestal a šlo to dolů do takového krásného údolí. Po stráních byly vinice s hezounkými chaloupkami, a ta vůně! – to byla vůně!

A když tak letěli, tu viděli dva broučky. „Vidíš je, Broučku, tamhle!“ ukazoval kmotříček. „Ten malý také dnes poprvé letí. Já je znám, jsou tam nedaleko od nás. Zůstávají v roždí. Vidíš, on se nic nebojí.“ – „Vždyť já se už, kmotříčku, také nebojím.“ A už se Brouček nebál. A když se potkali, volal tatínek a kmotříček: „Zdař Bůh!“ a Brouček také řekl: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ a oni oba: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ Ten malý také. A když přiletěli dál, tam se broučci kmitali, jeden sem, druhý tam, staří a mladí, velicí a malí, a pořád: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ a zas: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ A kde vinice přestaly, tam počaly krásné zahrady a v těch zahradách krásné veliké domy, a zahrada vedle zahrady a krásný dům vedle krásného domu.

„Broučku, nebolí tě křídélka?“ ptal se tatínek. Ale Brouček, že ne a ne. „I přece si trochu sedněme, abychom si odpočali,“ radil tatínek. Ale Brouček pořád, že ne a ne. Až když

kmotříček pravil, že už ho křídélka trochu bolí, tu teprve, že si drobátko sednou. A sedli si v zahradě na hrušku na samý vrcholek a dívali se.

Měsíček vykukoval zpod mraků, tu a tam se hvězdička třpytila, a broučků všude plno. Nikde se nic nehnulo, ani ten list nezašustil. Lidé pěkně spali, jen tam v tom jednom okně u samé střechy bylo světlo. Tu se najednou tam někde dole ozvalo: Kykyryhý! Kykyryhý! – „Tatínku, copak to?“ – „To je kohout, tamhle někde v kurníku. Počkej, hned se mu některý ozve.“ A hned se tam vedle ozývalo: Kykyryhý! Kykyryhý! a hned zas tam dál: Kykyryhý! Kykyryhý! A pořád! Kykyryhý! Kykyryhý! až tam daleko, že už to nebylo ani slyšet. A tu se to okno otevřelo. Velká, silná paní s dvěma krásnými kaštanovými kadeřemi dívala se na všechny strany, vzhůru a dolů po celém nebi, po všech hvězdách a po všech broučcích. Něco povídala, ale nebylo jí rozumět. Pak se okno zas zavřelo, světlo zmizelo, ale hned vedle v okně se objevilo, a hned zas v třetím okně, a za chvíli ve čtvrtém okně, až se ztratilo. Myslím, že se maminka byla dívat po dětech.

A broučci zas letěli, vlevo kmotříček, vpravo tatínek a Brouček v prostředku. Ze zahrady do zahrady, až zahrady přestaly, a tu na návrší krásné město. Vysokánská věž a na ní čtyři malé věžičky, kolkolem samé domy a jenom domy, a okny jen jen poseté. Ale všecko spalo. Nikde ani človíčka, nikde ani světélka. A když oni letí a jsou na konci ulice, tu se ozývá jakési šplechtání a bublání. „Tatínku, copak to?“ – „I to je voda. Tady jsme hned na náměstí.“

A byli na náměstí. Bylo takové čtyřhrané. V prostředku velikánská kamenná kašna, uprostřed kašny velikánský lev se dvěma ocasy. Tlamu měl otevřenou a voda se z ní do kašny valila, až to hučelo. Brouček se toho bál, ale kmotříček: „I pojd', nic se neboj, on je kamenný.“ A sedli lvovi na ucho a pěkně se dívali. Domy takové vysokánské, okno vedle okna a dveře vedle dveří, ale všechno zavřeno. Nedaleko kašny stál sloup a na něm lucerna. A tu Brouček vidí, že tam kdosi stojí zády o sloup opřený: přes pás veliký roh a v rukou takové dlouhatánské kopí. „Tatínku, vidíte, tamhle někdo stojí.“ – „To je ponocný.“ – „Ponocný? Copak tu dělá?“ – „Ponocuje. Dává pozor, aby se zloději nevloupali do domů a lidi neokradli. Vidíš, jaké má kopí. To na ty zloděje.“ – „Tady v městě také kradou?“ – „Ó, moc prý kradou! Jak jen mohou.“ – „Ale to já, tatínku, budu raději svítit tam, kde ti kohouti kokrhali. Vidíte, tam nekradou?“ – „Tak snad ne.“

Ale tu se ten ponocný vztyčil, přiložil roh k ústům a hú, hú, hú, hú, a tak dvanáctkrát hú. „Tatínku, copak to?“ – „To troubí půl noci, aby lidé věděli, jak dlouho mají ještě spát.“ – „A jakpak on ví, že už je půl noci?“ – „On to už dávno dělá, tak on už to ví. Však už musíme zase letět. Slunce bude brzy zas vycházet, a my jsme ještě nic nesvítili.“ –

Kmotříček myslel, že když dnes Brouček poprvé letí, že se to nemusí tak přísně brát, ale přece letěli, z města ven, a tam do těch zahrad.

Broučka něco napadlo: „Tatínku, tam, kam jste letěli oknem, nepoletíme? Poletme.“ – „Tam, kde zpívají tu naši modlitbičku? To už teď nejde. Až někdy jindy. Je to tadyhle v jinou stranu za městem a museli bychom si přivstat, hned jak slunce zapadne.“ A tak svítili a svítili, ze zahrady do zahrady, ale nejvíce tam v té, kde si ponejprv na hrušce odpočali. Nikde se nic nehnulo, ani ten list nezašustil, a lidé pěkně spali. A ty hvězdy se třpytily a ti broučci se kmitali a pořád: „Zdař Bůh, Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ A ti kohouti, ó ti teprv začali: Kykyryhý, Kykyryhý! a pořád Kykyryhý! Jeden přestal a druhý začal, takže ani nepřestali. Ale hvězdy začaly jaksi blednout a tam na východě se tolik rdělo, že kmotříček radil: „Poletme domů! Slunko už vychází a doma na nás beztoho čekají.“

A letěli domů. Broučkovi se z těch zahrad ani nechtělo, ale přece letěli, vzhůru vinicemi, až tam k lesu. Tatínek už Broučka těšil: „Jen se neboj. Slunko vychází a sovy již zalezly.“ – „A žluny, tatínku, také?“ – „I nic se neboj. Tady je naše cesta, tu se nám nic nemůže stát.“ A letěli. Tu stála chaloupka hajného, ale Broučkovi zdála se být tak malouká, že ji ani nemohl poznat. A z komína se kouřilo. „Vidíš, Broučku.“ povídal kmotříček, „tady už vstali a vaří už snídani.“ Dveře do chaloupky byly otevřeny. Na posteli ležel hajný a spal, tak nerostrojený. Puška visela na stěně na hřebíku a na zemi na dláždách u samých dveří ležela veliká zastřelená sova. – A letěli, pořád pěkně vedle do lesa, až les přestal, a byli na vrchu. A s vrchu dolů a přes potok – a hned všichni tři tam pod jalovec.

Však už na ně čekaly, a když je viděly, vyběhly jim naproti, maminka a kmotříčka a Beruška. „A Janinka tu není?“ ptal se Brouček. „Není zde,“ pravila maminka. „Ona si myslí, že nebudeš poslouchat. A jestlipak, tatínku, poslouchal?“ – Tatínek se usmíval a neřikal nic. Ale kmotříček: „I poslouchal. Vždyť už má rozum, a už se nebude bát.“ – A že budou večeret, hlad už beztoho měli. Měli čokoládu a k ní takové smažené věnečky. Ale když nenechali Broučka ani se najíst! Pořád, aby jim vypravoval, jak se tam měli, a Brouček se beztoho sám k tomu měl: Jaká byla ta zahrada krásná, a v tom jednom okně že bylo světlo, a že se okno otevřelo, a taková krásná paní dívala se na hvězdy a na broučky, a ti kohouti tolik kokrhali jeden za druhým až tam daleko, a ten lev že sebou ani nehnul, měl takovou velikou hlavu a dva ocase a pořád plil vodu.

„A nebál ses ho?“ ptala se Beruška. – „Ó, načpak bych se bál! A vidíte, kmotříčku, toho chrousta jsme polekali. Ten se nás bál!“ – „Ano, Broučku,“ přisvědčoval kmotříček. „Ale ta sova!“ – „Ó, však ji hajný zastřelil. Pane, tohos měla vidět, Beruško! Měl takový velikánský roh, hú, hú, hú, hú a pořád hú. To aby lidé věděli, jak dlouho mají ještě spát.“ – „I ne,

Broučku, to nebyl hajný, to byl ponocný,“ opravoval ho tatínek. – „Ano, tak to byl ten ponocný.“ A kmotříčka k tomu přidala: „Však ano, půjdeme spat. Broučkovi se oči zavírají.“ A tak že se budou modlit:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Brouček dal pac a pusu, každý šel po svých a spali a spali. Krásně se jim to spalo.

Ráno byl Brouček první na nohou. „Tatínku, už slunko zapadá. Vidíte, poletíme, kam jste letěli oknem.“ A tatínek vstával a maminka honem vařila snídani, a pomodlili se a nasnídali se a už letěli. „Jen zas pěkně poslouchej,“ volala maminka za Broučkem. A Brouček, že ano.

Kmotříček už na ně pod dubem čekal. Jen se pozdravili a letěli. Kmotříčka také volala: „Jen pěkně poslouchej“ a Beruška doložila: „A neboj se!“ a jako by se trochu smála. Brouček to zpozoroval, ale jako by si toho ani nevšiml. Myslíl na Janinku. „Kmotříčku, nestavíme se u Janinky? Ona včera u nás nebyla.“ – „Pane, také na to myslím. Jestli ji nebolela hlava. Často ji bolívá.“ A tak, že se u ní na okamžik zastaví. Však to bylo u samé cesty.

U háječku pod skalou vysoká vřasa, už sem tam kvetla, červeně a bíle, a v té vřase mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná, krásná chaloupka. Ale nikde nikdo. Černé, lesklé dveře zavřeny, okénka, celá z jednoho křišťálu, zavřena a zastřena, a nikde nikdo. Broučkovi počínalo být ouzko. – „To ona stůně,“ šeptal kmotříček a tatínek šel až k samým dveřím a pozvolna zaklepal. – „I jen dál!“ ozvalo se to zevnitř. Tatínek otevřel, a tu ležela Janinka na lůžku a měla hlavu zavázanou. „Vždyť jsem si myslila, že vy to jste. Vítám vás. Milý Broučku, já stonám.“ Ale milý Brouček se dal do pláče. – „I neplač, Broučku. Vždyť já neumru. Myslím, že se toho ještě dočkám, že tě Pán Bůh naučí poslouchat.“ A přitom Janinka Broučka pohladila. – „Byla bych včera zas přišla, ale bolela mne hlava, až jsem musela ulehnout. Ale nic neplač, to nic nedělá.“ A Brouček už neplakal. „Poletíme dnes, kam tatínek letěl s vaším tatínkem oknem.“ – „Tak? Ale to už musíte letět, abyste nepřiletěli pozdě. A pěkně poslouchej! Však tě Pán Bůh naučí.“

A letěli. Slunko už bylo u samého západu, a tak honem přes potok, přes vrch, vedle lesa, vinicemi dolů, kolem města, a tam za městem v krásné zahradě u cesty stál veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře ještě mnohem větší. A ta okna byla plná světla, a ty dveře

byly dokořán otevřeny, a do těch dveří vcházeli pořád lidé, staří i mladí, hoši i holky. Kudy tam vletět? Okna byla všechna pootevřena, a tak vletěli tím prostředním nade dveřmi, sedli si dole na rámeček a dívali se. Od stropů dolů visely tři velikánské svícny a krásně svítily. Dole na zemi bylo plno lavic. Když kdo přišel, vkročil do lavice, zůstal chvilku stát – někteří se při tom dívali do klobouku – a pak si pěkně sedli. Každý si přinesl pod paží dvě knihy a tu jednu otevřel. Až jeden vystoupil na takové lešeníčko, kde byl malý stoleček, a že budou zpívat. A zpívali, a tak krásně!

Tam v první lavici u samého lešeníčka seděli dva hoši, takoví hezounci a pěkně učesaní, jeden drobátko větší a jeden drobátko menší. Kabátky a všechno měli jeden jako druhý, ale vlásky měl ten větší jasně kaštanové a ten menší krásně bílé. A dívali se do knížky a tolik zpívali! Broučkovi se moc líbili, skoro pro ně na všechno zapomněl. – A vedle toho mladšího seděla taková krásná holčička. Byla všechna černá a měla také krásné bělounké vlásky. Visely jí přes ramena a byly svázané modrou stužkou. A vedle té holčičky na samém kraji v lavici seděla velká, silná paní, všecka černá jako ta holčička a klobouk měla také takový široký, že jí ani nebylo do očí vidět, a po stranách dolů visely jí dvě krásné, jasně kaštanové kadeře. „Tatínku, podívejte se, tamhle na kraji v té první lavici, vidíte, to je ta paní, která včera otevřela okno.“ – „Ba, snad to ona bude,“ zdálo se tatínkovi. Ale kmotříček do nich štouchl, aby nemluvili tak nahlas, že už nezpívají.

A už nezpívali. Ten na tom lešeníčku vstal a všichni vstali, a on se počal modlit, že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní, aby jim to Pán Bůh pro milého Syna svého odpustil a svým Duchem aby je posvětil. Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní, že *poslouchati lépe jest než obětovati*.

A když si zas sedli, tu on jim pěkně vypravoval, že Pán Bůh nechce od lidí obětí a darů, že má sám toho všeho dost a dost, až rozdává, a co lidé mají, že to všecko od něho mají, takže on se nikoho o nic neprosí; ale to že má rád, když lidé pěkně poslouchají a dělají to tak, jak on jim poroučí; a když to tak nedělají, to že on si nemůže nechat líbit, a ti neposlušní lidé že nejhůř pochodí.

„Vidíš, však jsem ti to včera tak povídal,“ šeptal kmotříček Broučkovi.

A až potud Brouček pěkně poslouchal, ale teď viděl, jak ten bělohavý hošík loktem o toho kaštanového zavadil a prstem ukazoval na prostřední okno nade dveřmi: „Vidíš je? Jsou tři. Ten jeden je ještě malý.“ Oba se dívali na Broučka a usmívali se. Tu řekl ten na lešeníčku: Amen. Všichni zas vstali a modlili se, pak zas zpívali, a když už vycházeli, dávali u dveří něco na talíř, až to cinkalo. Ti hoši také šli, a ta holčička také, a také tam něco dali. To to cinklo!

A kmotříček, teď že si musejí popílit a svítit a svítit, aby to zas dohonili. Ale Brouček prosil: „Tatínku, počkejme, kam ti hoši půjdou. Jestli jsou tam z toho domu.“ A tatínek by to byl také rád věděl. A hoši už byli venku, v zahradě u brány. Tam stojí krásný kočár s párem krásných černých koní. Hoši už do něho vskočili, ale ještě čekají. A tu jde ta velká, silná paní s těmi kadeřemi a vede tu černou holčičku za ruku. A sedly, kočí t'al do koní a už uháněli po silnici k městu. Broučci za nimi, ale sotva jim mohli stačiti. Tu napadlo kmotříčka:

„Vždyť my nemusíme za nimi. Oni si musejí zajet městem. Polet'me tadyhle rovnou cestou k tomu domu a uvidíme, jestli tam přijedou.“ A Brouček skoro nechtěl, ale když tatínek, že ano, a kmotříček také, že ano, tak letěli. Ale spěchali, co jen mohli, a už tam byli, ale nikde nikdo. Brouček počínal míti strach: „Ach, když jsme neletěli za nimi!“ – „I neboj se. Jsou-li odtud, však sem přijdou. Třeba se někde stavili.“ – A sotva si broučci tam na okenici pěkně sedli, už to od města začalo hrčēt. A už vidět krásný kočár s párem krásných černých koní, už jsou u samého domu, ale ó – oni nezastavují! Letí pryč a pryč – ale však ne! Tu najednou z čista jasna kočí u samých schodů přede dveřmi zarazí, dveře se otevrou, a jako by už na ně čekala, služka v bělounkém čepečku a v bělounké zástěrce běží naproti a chce jim pomáhat z kočáru. Ale hoši už byli dole a smáli se na ni. Zato holčička se dala sesadit a ta paní si dala podat ruku. Pěkně se na kočího ohlídl, usmála, zakývla hlavou a byli doma. To byl Brouček rád!

„Tatínku, já budu svítit tady v zahradě, ano?“ – A tatínek se radil s kmotříčkem a zdálo se jim, že ano, ale – „Milý Broučku, to bys tu musil zůstat sám. My musíme tam, kde jindy, svítit.“ – A Brouček, že ano, jen aby se pro něho stavili, až poletí domů. – „Tak jen pěkně sviť. Víš, co tam na lešeníčku povídal.“

A letěli tam v druhou stranu za město, kde vždycky svítili, a Brouček letěl do zahrady. Chtěl svítit, ale v těch dvou oknech bylo světlo a tu viděl Brouček, jak si v tom pokoji sedala ta velká, silná paní a ta holčička a ti hoši kolem stolu. Na něm stál kotýlek s kohoutkem a pod ním hořel modrý plamínek. Už to strašně syčelo. Paní měla před sebou bílou konvičku a čtyři šálky. Postavila konvičku ke kotýlku, zatočila kohoutkem a vařící voda se jen valila. Pak, že se budou modlit. Sepjali ruce, sklonili hlavu a ta holčička se modlila krásně nahlas takovou pěknou modlitbičku. Brouček poslouchal, už byl u samého okna, okno bylo otevřeno – Brouček až do pokoje, sedl si u okna na stolečku na knížku. Ta paní nalávala do šálečků, služka měla pro ty hochy pomazánku už namazanou, a „Pavílku, o čem se dnes kázalo? Pověz!“ ptala se paní toho bělohavého. – „Že máme pěkně poslouchat.“ – „Tak si to pamatuj! A ta slova si zas všichni zopakujeme.“ A nejdřív řekla ta paní: „Aj, *poslouchati lépe jest než obětovati*,“ pak to řekl ten kaštanový, pak ten bělovlasý, tak ta holčička a naposledy tam

vzadu to opakovala služka. Ale ten bělohlavý se jaksi ohlédl. „Frédo, vidíš ho!“ a už běžel na milého Broučka. Jenže Brouček nečekal a už honem zas oknem ven. Ale dostal strach. Což kdyby ho byl ten hošík chytil! A tak letěl na hrušku a sedl si na samý vrcholek. Měsíček jak rybí oko, hvězdičky se jen jen třásly a tam v trávě cvrčel ještě někde cvrček. Nemohl snad usnout.

Brouček se tak chvíli na to díval a naslouchal. Potom sletěl s hrušky a pěkně po zahradě svítil. Však tam byli ještě jiní broučci a pořád na sebe volali: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ A ta zahrada byla taková veliká a krásná. Ale tu slyší Brouček od domu krásnou hudbu, náramně krásnou, a když přiletěl trochu blíž k oknu, tu viděl toho kaštanového sedět u takové almárky a klepat na takové černé a bílé klapky. Ale ten bělohlavý už běžel zas k oknu, a proto Brouček raději zpátky. Však to dlouho netrvalo, ta krásná hudba přestala a světlo se z pokoje ztratilo. Tam v těch oknech u samé střechy vpravo se na chvílku objevilo, ale pak zas zmizelo. Jen v jednom okně zůstalo.

A Brouček svítil a svítil. Když už ho bolela křídélka, sedl si na hrušku na samý vrcholek. Tam někde daleko kohout zakokrhál, sotva ho bylo slyšet. Ale hned se ozvalo tady blíž: Kykyryhý, a hned zas – Kykyryhý, a pořád: Kykyryhý, až tam někde daleko za městem. A to okno se otevřelo. Ta velká, silná paní dívala se na všechny strany, vzhůru a dolů, po všem nebi, po všech hvězdách a po všech broučcích. Něco povídala, ale nebylo jí rozumět. Pak se okno zavřelo, světlo zmizelo, ale hned vedle v okně se objevilo, a hned zas v třetím okně, a za chvílku ve čtvrtém okně, až se pak ztratilo. Myslím, že se maminka dívala na děti, jestli pěkně spí.

A když tak Brouček sedí a se dívá, kdo tu najednou volá: „Zdař Bůh, Zdař Bůh!“ To byl tatínek. Neměl tam jaksi pokoje, a kmotříček mu to vymlouval, ale on si to nedal vymluvit, že se přece poletí na Broučka podívat. A Brouček se smál. Tatínka hned nepoznal. Myslí, že je to nějaký jiný brouček, a řekl mu: „Zdař Bůh!“ Ale to byl tatínek. – „Copak, Broučku, nesvítilš? Něco ti je?“ – „Tatínku, já jsem svítil, a teď si odpočívám. A ta paní zas byla u okna. Ale už spí, a ti hoši také, a ta holčička také.“

A tatínek byl rád, že Broučkovi nic nebylo a že se nebál. A tak aby jen svítil. A Brouček svítil a tatínek zas letěl, a svítili a svítili, až se hvězdy počínaly ztrácet. Tu se stavili tatínek a kmotříček pro Broučka a letěli domů. Za potokem se pustil kmotříček vpravo přímo pod dub a tatínek s Broučkem přímo pod jalovec. A tam někdo stál, venku před chaloupkou, ba byli dva, a ten jeden, to byla maminka, ten druhý, to byla Janinka. A hlava ji už nebolela, a že nemohla včera přijít, tak že přišla dnes: „Nu, tatínku, jakpak hodně Brouček poslouchal?“ ptala se maminka. A tatínek se usmíval: „I snad to půjde.“ – Maminka se podívala na Janinku a měla

radost. A Janinka měla také radost. Zůstala před chaloupkou v trávě. Brouček si sedl vedle ní a povídal, co ten na lešeníčku kázal, jak se na něho ti hoši dívali, a jak se jmenují, a ten menší že ho chtěl chytout, ale on že mu uletěl.

To se však Janince nelíbilo. „Poslouchej, Broučku, jestli ty tomu hochovi nedáš pokoj, uvidíš, že se ti to nevyplatí. On je s to tě udeřit, až by tě zabil. To ti povídám, ať s ním víckrát nemáš nic!“

A byl srpen. Tam dole v pšenici zněly srpy a ta vřasa byla v plném květu, tak krásně zardělá, až až do tmava, a také bílá jako mléko. Brouček se stavoval pokaždé na okamžik u Janinky. Však potom tatínka a kmotříčka dohonil. Anebo letěl sám, však cestu už znal. A Janinka mu říkala: „Jen, Broučku, všeho nech a pěkně svít!“ – A Brouček, že ano, a letěl. –

Půlměsíček začínal svítit, povětří se samými broučky až třpytilo, a když Brouček přiletěl do zahrady u toho krásného domu, byla tam pod širým nebem slavnost. Pod jasanem stál dlouhanánský stůl, u něho seděla ta velká paní s kadeřemi a Fréda a Pavlíček a Ela a hromada jiných děvčátek větších i menších, a hoši tam také byli. Jedli buchty a pili něco ze šálečků, a Ela měla na hlavě krásný věnec, a jenom ona a nikdo jiný.

Brouček si sedl na hrušku na samý vrcholek a díval se a poslouchal. A když si je tak všecky prohlížel, ten bělohavý Pavlíček se mu přece ze všech nejvíc líbil. A už od stolu vstávali, a že si budou hrát, a už se chtěli rozbíhat, ale ta velká paní: „Ne, ne, milé děti! Nejdříve Pánu Bohu pěkně poděkujeme.“ A Elinka se modlila nahlas tu pěknou modlitbičku. A teď, že nač si mají hrát? – Vzali se do kruhu za ruce, ta velká paní také, chodili kolem a zpívali: Vyletěla holubička ze skály, ze skály. Ale Pavlíčkovi se to jaksi nelíbilo; aby prý hráli na slepou bábu. A když tak běhali a tu slepou bábu štouchali, sletěl Brouček s hrušky a pěkně jím svítil. Však beztoho už nebylo dobře vidět. A když byl Pavlíček tou slepou bábou, tu mu Brouček svítil, že až někdy o něj zavadil. A Pavlíček měl zavážené oči, a jako by neviděl, ale on byl šelma a přece viděl, a ta slepá bába už ho také nějak mrzela – on, když Brouček zas drobátko o něj zavadil, strh šátek s očí, chytl s hlavy ten kulatý černý klobouček a ze vší síly jím po milém Broučkovi praštil. Skutečně ho trefil, tak nehorázně! – a bylo po Broučkovi. Celé jedno křídélko zůstalo na kloboučku sedět, a ten ostatní Brouček spadl do růžového keře a zůstal za trn viset. Dětem se už nechtělo hrát. Přestaly jako by nic a šly domů. Ale s Broučkem bylo konec. Ani sebou nehnul.

A tak tam visel a visel, a maminka nevěděla nic, a Janinka nevěděla nic. Až pak za dlouhou chvíli jako by v něm přece dušička byla, a on trošičku zavzdychal, ale docela potichu. Tu však letěl nějaký brouček, a že se mu zdálo, jako by byl někdo zasténal, díval se a

svítil si, a tu ho viděl, toho Broučka. Visel na trnu, takový rozbitý, a pravé křídélko bylo celé pryč. Ani sebou nehnul.

Ten cizí brouček ho budil, ale on nic. A ještě ho budil, ale on pořád nic a nic. Až pak za dlouhou chvíli zas trošičku zavzdechl. A tak ten brouček zavolal ještě jednoho broučka a ten honem nabral v trávě rosy a šplíchnul ji Broučkovi do očí. Ale Brouček sebou ani nehnul. A tak ten brouček ještě jednou letěl pro rosu, a ještě jednou, a pořád ji šplíchal Broučkovi do očí, až Brouček oči trochu otevřel a upřeně se na něj díval. „Broučku, čípak jsi?“ – Ale Brouček nic. – „Broučku, kdepak zůstáváte?“ – Ale Brouček zase nic. – „Vid', Broučku, vy zůstáváte tam za potokem pod jalovcem, vid'?" A Brouček jako by trošku kývl očima, ale už je zas zavřel a bylo dočista po něm. – „Tak je to on. Já jsem si to hned myslil,“ povídal ten první brouček. „Když jsem poprvé letěl, tak mně ho tatínek ukazoval. Letěl s ním jeho tatínek a kmotříček, a ten zůstává tam nedaleko našich pod dubem. A tatínek povídal, že ten malý Brouček zůstává pod jalovcem, a pak mně jednou ten jalovec ukázal.“

A tak, že ho tam pod jalovec zanesou. Zavolali ještě dva kamarády, udělali taková malá nosidélka, ustlali na ně trochu měkounkého mechu – natrhali ho na hrušce u samé země – a milého Broučka na to položili. Ale Brouček nevěděl o ničem. A nesli ho pomalu a opatrně. A už byli za potokem, už byli u samého jalovce, a kdo jim tu jde naproti, to je Broučkova maminka. Drží v ruce džbán a jde na palouk pro rosu. Ona se hned lekla, ale když nevěděla, co to je! – „Máte vy nějakého Broučka?“ ptali se jí broučci. – „I arcit', že máme. Bodejť bychom neměli.“ – „Tak se pojd'te podívat.“ – „I, pro pána krále! Copak to je?“ zvolala maminka a šla se podívat. Ale ještě u něho nebyla a už to viděla, a vzkřikla a padla na zem a byla jako mrtvá. A tak broučci zanesli nejdříve Broučka do chaloupky a položili ho na postel, a pak přivedli maminku. Ona se zatím vzpamatovala, ale nemohla ze sebe ani slova vyrazit. Až pak se dala do takového pláče! „Ach, on snad byl přece neposlušný!“ – a prosila broučky, aby skočili tamhle pod dub pro kmotříčku a pro Berušku. A oni, že ano, a letěli rovnou cestou pod dub. Do chaloupky se však nemohli dostat. Ony byly obě někde tam vzadu na dvorku. A tak tloukli na dveře, a Beruška přiběhla otevřít. „Kdopak to tluče?“ – „Já.“ – „Kdopak je to?“ – „To jsem já, brouček, tadyhle nedaleko z roždí. Máme vám něco vyřídit.“ – Tak Beruška mu otvírala a kmotříčka zatím také přišla. – „Aby prý jste přišly ihned pod jalovec. S Broučkem je zle.“ – Jak to kmotříčka slyšela, honem, honem, pod jalovec. A tu jim maminka lomila rukama: „Ach, on snad byl přece neposlušný, ach, on snad byl přece neposlušný!“ A spěchaly do světnice, a tu ležel Brouček na posteli, takový rozbitý: To pravé křídélko bylo celé pryč a ani sebou nehnul. A tu teprv počaly všechny tři plakat a plakaly a lomily rukama a plakaly, ale Brouček o ničem nevěděl a ani sebou nehnul.

A když tak plakaly, tu někdo spěchal k chaloupce pod jalovec. Byla to Janinka. A nikdo jí to nepověděl, ale ona jako by to věděla, už měla dvě lahvičky s sebou, tu jednu s olejem a tu druhou s vínem. A ony jí lomily rukama naproti a maminka tolik naříkala: „Ach, on snad byl přece neposlušný, ach, on snad byl přece neposlušný!“ Janinka spěchala do světnice a tu ležel Brouček na posteli takový rozbitý: To pravé křidélko bylo celé pryč, a ani sebou nehnul. Janince se sypaly z očí slzy jako hrachy, ale nelomila rukama. „Copak vy Broučka tak necháte a nebudete dělat nic? Honem, Beruško, přines do džbánu rosy, honem!“ – A Beruška se honem k tomu měla, ale nemohla najít džbán a nemohla a nemohla. Až pak si najednou maminka vzpomněla: „I honem běž, holka, já jsem jej nechala na palouku stát.“ A Beruška honem běžela, nabrala do džbánu rosy a Janinka ji honem na Broučka stříkala a šplíchala. Ale Brouček sebou ani nehnul, a Janinka počínala už míti strach a slzy se jí zas sypaly z očí jako hrachy. A ještě stříkala a tím vínem milého Broučka omývala. A když ho tak zomývala, Brouček pootevřel oči a upřeně se na ni díval. Ach, to měla radost, a to měly radost!

Ale Brouček ani nepromluvil a už jim zas pod rukama omdlával. A tak ho Janinka zas omývala. Pak vzala tu druhou lahvičku a nalila mu do ran oleje. A když mu ten olej do těch ran lila, tu najednou přiletěl tatínek s kmotříčkem. Slunko ještě nevycházelo, ale kdosi jim řekl, že je s Broučkem zle, a ubohý tatínek byl všecek pryč. Plakal a naříkal, a zas plakal, předhazoval si, že přec neměl nechávat Broučka tak samotného. Kmotříček ho chlácholil, vždyť prý všichni broučci lítají sami, a oni že také nikdy s nikým nelítali. Ale nechali všeho a letěli honem domů. A tu bylo pláče. Maminka zas plakala, kmotříčka plakala, Beruška plakala, tatínek plakal, kmotříček také plakal – jenom Janinka neplakala, ale celého Broučka olejem potírala. Brouček však o ničem nevěděl, ale už nebyl jako mrtvý, ale jako by spal.

A Brouček pořád spal a maminka měla pořád strach, že snad přece umřel. Ale když se počínalo rozednívat, tu se Brouček probudil a otevřel oči. Janinka se na něho usmívala. Chtěl něco říci, ale nemohl. „Chce se ti pít, vid', Broučku?“ ptala se Janinka. Brouček kývl očima a maminka mu honem podala koflíček s rosou. Brouček se napil a usnul, a když se zas probudil, už se trošku usmíval.

A tak se to pořád lepšilo. Už zase mluvil, ale jen slabounce, že ho bylo sotva slyšet. A když jim vypravoval, jak se mu to tam v zahradě stalo, tu maminka pořád bědovala: „Ach, on byl neposlušný!“ a tatínek se vadil, ale Janinka se na něj pěkně dívala a neříkala nic.

A už se měl Brouček zas dobře. Maminka mu snášela, co jen mohla, kmotříčka mu posílala po Berušce jahody a vařené švestky a Janinka se chodila den jak den na něho dívat, a vždycky měla něco s sebou, kousek medu nebo kapinečku vína, aby se Brouček posílil. Však už mu křidélko zas rostlo, ale bylo takové slabounké, a aby lítal, nebylo ani pomyslení.

„Počkej jen, počkej,“ říkala Janinka, když u něho sedávala v trávě, „do jara se zotavíš a zas poletíš a budeš pěkně svítit.“

Však už byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jen že se ještě sejdou pod jalovcem, protože Brouček nemohl dosud na krok z domu. A sešli se, kmotříčka a kmotříček, Beruška a Janinka. Pak tatínek ještě pozval toho broučka z roždí, který Broučka tenkrát nesl na nosidélkách domů, i jeho tatínka. A tak si sedli kolem kamen, však už bylo zima, a povídali si. Brouček seděl vedle Janinky, ale neříkal nic. Maminka přinesla koláče s tvarohem a mákem, ale Brouček pořád nic. Pak šla maminka s Beruškou ven, a když za chvíli zas přišly, tu nesly celé zrno vína, jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré, až do červena. „Postavte je tadyhle na stůl, to bude nejlepší,“ radil tatínek. Kohoutek už měl pohotově, vzal honem kladivečko, stopku vyrazil, kohoutek nasadil a natočil do křišťálového koflíčku, až se to rdělo a přímo vyskakovalo. Beruška skočila se džbánkem na palouk pro rosu, a tak si nalévali a natáčeli, pili a povídali. Ale Brouček pořád nic. Seděl vedle Janinky u samých kamen, a přece mu bylo skoro zima.

A ten starý Brouček z roždí prorokoval, že bude zlá zima, že to pozoroval na mravencích, a maminka počínala mít strach, že nebudou mít dost dříví, že se s tou Broučkovou nemocí nemohli dost zachystat. Ale tatínek, že mají dost, že jim ho beztoho vždycky hromadu zbylo. A kmotříček také tak mluvil. A počalo loučení. Pěkně se líbali a Pánu Bohu poroučeli. Brouček se jaksi bál a díval se na Janinku, a Janince se sypaly z očí slzy jako hrachy. Když byl Brouček ještě moc slabý!

A tak se rozešli. Kmotříček a kmotříčka a Beruška letěli pod dub, ten mladý brouček s tatínkem tam za dub do roždí, Janinka tam k lesu do vřasy, a tatínek a maminka a Brouček stáli pod jalovcem před chaloupkou a dívali se za nimi. Když už je nebylo vidět, musil si Brouček hned lehnout do postýlky, tatínek pak s maminkou dali se sami do práce. Nejdřív přinášeli z komory do kuchyňky hrách a kroupy a jáhly a krupici a mouku a čočku a jiskřičku másla, aby to měla maminka všechno po ruce. Pak nanosili do kuchyňky a do síně dříví, co se ho tam vešlo. Potom všechno všude pěkně měkounkým mechem ucpali, takže nemohlo nikde ani profouknout, zavřeli zevnitř dveře na petlici, zastrčili špejlek, ucpali mechem dveře a okna – a teď, aby si třeba mrzlo. Ale maminka měla přece jaksi strach. – Jen se ještě pomodlili:

Podvečer tvá čeládka
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, „Pán Bůh s námi a zlý pryč“, lehli a spali a spali.

Ale dlouho ještě nespali a Brouček se probudil. Bylo mu zima, skoro se až drkotal. Nemohl to vydržet: „Maminko!“ Ale maminka spala. „Maminko!“ Ale maminka zas nic a Brouček – byl nějaký churavý a dal se do pláče. Vtom se maminka vzbudila. „Broučku, copak ti je?“ – „Ach, maminko, mně je zima.“

„I vždyť není tak moc zima. Skrč se pěkně pod peřinku.“ – „Ach, maminko, já jsem skrčený, a mně je přece zima.“ Vtom se probudil tatínek a když slyšel, že je Broučkovi pořád ještě zima – tak povídá, aby maminka šla trošku zatopit. A maminka šla a trošku zatopila a bylo jim zas teploučko, ale tatínek povídal, že je venku tyranská zima.

A tak si povídali, až zas usnuli. Ale netrvalo to dlouho a Brouček se probudil. Bylo mu zima, až se drkotal. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka už měla spaní nějak přetřhané. Hned se vzbudila. „Maminko, mně je zima.“ – A tak nezbývalo nic, než zas zatopit. A tak topili a topili. Ale Brouček pořád ještě, že je mu zima. Když tak tyransky mrzlo, a pořád víc a víc. Maminka už nevěděla, co si má počít. Dříví ubývalo a zimy přibývalo. „Tu máš, Broučku, vezmi si mou peřinu, ta je větší; já si vezmu tvou.“ A tak si vzal Brouček maminčinu peřinu a maminka si vzala Broučkovu a myslím, že hodně mrzla, ale neříkala nic. A Brouček také nic neříkal, ale tolik už nemrzl. Vzpomněl si však na Janinku.

„Tatínku, jestlipak má Janinka dost dříví?“ – „I má. Když jsem jí říkal, aby k nám ještě přišla, díval jsem se jí tam na ně. Má ho – ani ho nespálí.“ – „A u kmotřičky také mají dost?“ – „I to víš. Ti ho mají vždycky dost. Vždyť dělali celé léto o samém dříví.“ – „A tam v roždí, tatínku, také mají dost?“ „I ti ho mají, že jsem se až podivil. To ani za dvě zimy nespálí.“ A tak byl Brouček rád, a když už si neměli co povídat, tak spali a spali.

Ale dlouho to netrvalo a Brouček se probudil. Bylo mu zima, až se drkotal. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka beztoho jaksi špatně spala. „Copak je ti, Broučku?“ – „Ach, maminko, mně je zima.“ – A tatínek se také probudil a také povídal, že je zima. A tak zas topili a topili a přitom vařili polívčičku, ale maminka byla plna ouzkosti a polínečka počítala. „Ach, co si počneme!“ – „I načpak si dělat starosti,“ těšil ji tatínek. „Dlouho už to trvat nemůže a bude zas jaro.“

A najedli se a ohřáli se, a když už si všecko pověděli, zas spali a spali. A dlouho spali, ale tu se Brouček probudí a je mu zima, až se drkotá. Nemohl to vydržet. „Maminko!“ A maminka skoro ani nespala: „Ach, Broučku, snad ti není zas zima?“ – „Ach, je mně zima, ach, už to nemohu vydržet.“ – „Ach, co my si počneme!“ bědovala maminka, ale šla a drobátko zatopila, ale jen pradrobátko, že to nebylo ani pozorovat. Když už neměla skoro

žádné dříví! A tu se probudí tatínek: „Zatop, maminko, je tady zima.“ – „Ale vždyť jsem právě zatopila.“ – „I to není nic. Musíš hodně zatopit.“ – „Ale jen kdybych měla čím.“ „Copak už nemáš dříví?“ – „I mám všeho všudy dvanáct polínek.“ – „Nu tak je přilož a bude teplo.“ – „Ale co potom?“ – „I zas nějak bude. Jenom pěkně poslechni. Poslušné broučky má Pán Bůh na starosti.“

A tak maminka vzala těch dvanáct polínek, a všechna je přiložila na oheň, ale měla přece jaksi strach. Ale tatínek si liboval, že je hezky teploučko, a Brouček také a krčil se, že ho ani nebylo vidět. A tak si povídali, že už kolikrát bylo zle a že zas bylo dobře, a usnuli a spali a spali a spali. Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, ale pravšechno – tráva po pás, rosa jako granáty – a ty včely tolik bzučely a ti cvrčci tolik cvrčeli, a tam dole u potoka slavík v křoví klokotal. *Aj, čas tvůj, čas milování.*

Kmotříčka a kmotříček byli s tatínkem ve světnici a něco si povídali. Beruška pomáhala mamince v kuchyni. Brouček byl venku a čekal na Janinku. Byl zas takový silný a velký a vznášel se vysoko do povětří. A když Janinka dlouho nešla, letěl jí až k vrase naproti. Však už šla a měla z Broučka radost. „Tak už zas, Broučku, poletíš. Ale budeš poslouchat?“ – „Ó, budu.“ – „A proč bys chtěl poslouchat?“ – „I, že si to všichni přejete, a pak aby se mně zas něco nestalo.“ – „Ó, to ty nebudeš poslouchat, a zas se ti něco stane, třeba ještě horšího.“ – Brouček chytil Janinku za ruku: „Však já budu přece poslouchat!“ – „Ano, až tě Pán Bůh naučí.“

Maminka už měla čokoládu a ty smažené věnečky na stole. Sedli, pomodlili se a nasnídali, a že tedy poletí. Brouček byl první venku. Povznesl se do výšky, letěl třikrát kolem – jako by nic! – a spustil se u Janinky na zem. Všichni si stoupli kolem něho a tatínek začal: „Milý Broučku, vzpomeň si teď rok, když jsi poprvé letěl. Všichni jsme ti domlouvali, abys pěkně poslouchal, a víš, co se stalo. Toho bychom se byli nikdy nenadáli.“ Brouček už měl plné oči slz a díval se k zemi. „I už ho nechte a polet’me,“ vpadl do toho kmotříček. „Však on si dá teď pozor.“

A letěli, ale jen pranizoučko a pomalinku, aby maminka a kmotříčka a Janinka a Beruška mohly stačit. Ještě však ani nebyli u potoka a maminka už nemohla dechu popadat. „Počkejte, já už nikam nemohu.“ A oni počkali a maminka plakala: „Tak jen leť, můj Broučku, však už tě snad napřesrok vyprovázet nebudu. Pán Bůh sám tě sprovázej.“

Rozloučili se a ony se vracely. Pokud bylo broučky vidět, pořád se ohlížely – až už je nebylo vidět. „Ach, jen kdyby poslouchal!“ začala maminka. „Já se bojím, že nebude.“ A byla

by asi ráda slyšela, co myslí Janinka. Ale Janinka přisvědčovala a neříkala nic. „I on bude,“ myslila kmotřička. „Teď už má přece rozum a je dobrák. Ani mu to nedá.“ „Ó, když mu to dalo poprvé,“ ozvala se Janinka, „dalo by mu to také podruhé. Ale já věřím, že ho Pán Bůh naučí poslouchat.“ – Maminka vzdechla a neříkala už nic. Letěla prapomalinku, a když přiletěla domů, dlouho to trvalo, než se zase vydýchala.

A oni letěli – okolo dubového lesa, dolů do údolí, mezi vinohrady a ze všech stran: „Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ Brouček letěl napřed, tatínek a kmotřiček za ním. Něco se domlouvali: „Já se přece bojím ho tam nechat,“ pravil tatínek. – „I co,“ odporoval kmotřiček, „kde hřešil, tam ať dělá dobrotu. Pořád u něho být nemůžeme, a chce-li neposlouchat, může všude neposlouchat. Já bych ho tam nechal.“

A už byli v té zahradě s tím pěkným domem. „Poslouchej, Broučku, ty tady zůstaneš. Tady hřešils, tady dělej dobrotu. My musíme letět na své místo tam za město. S Pánem Bohem!“ A letěli.

Brouček letěl rovnou cestou na tu vysokou hrušku, sedl si na samý vrcholek a díval se. Tamhle je ten růžový keř, kam Brouček spadl, když ho Pavlíček kloboukem udeřil. Tady pod tím jasanem večereli, a tady dál na tom trávníku hráli si na slepou bábu. Dnes tam ticho jako v hrobě, nikde nikdo. Ani žádné světlo v oknech – okenice zavřeny – jako po vymření. Ale broučků všude plno. Jen se to míhalo a „Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A tak Brouček také letěl a svítil a svítil a na nic nedbal a ničeho si nevšímal a jenom svítil a pořád svítil. Při tom myslil na maminku a na Janinku, a že proč by neposlouchal? Ó, že bude poslouchat! A svítil a svítil, a ti kohouti kokrhali, a ty hvězdy začínaly blednout a bledly a bledly, a tam od východu se to tolik rdělo, a tu letí tatínek a kmotřiček: „Broučku, polet', slunce už vychází.“

A letěli domů. U vřasy stála Janinka a čekala. „Zdař Bůh! Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ – A ona také: „Zdař Bůh!“ – A Brouček se usmíval, protože poslouchal, a Janinka byla ráda a maminka byla teprv ráda. A tak Brouček svítil a poslouchal, a pořád svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, a jenom svítil. Ale na tom pěkném domě už nebyly okenice zavřeny a ta velká paní s těmi kaštanovými kadeřemi seděla v zahradě pod jasanem a pletla punčochu. Děti si hrály na trávníku, ale byli jen dva, ta malá holčička a ten bělohlavý Pavlíček. Měli tam bělounkého beránka s červeným páskem na krku. On se pásal a skákal, a oni skákali za ním a měli radost. Po Broučkovi se ani neohlédli. Ale ta paní pod jasanem se ohlédla a viděla Broučka a Brouček je také všecy viděl, ale nic nedbal a nic si jich nevšímal, a svítil a svítil a svítil.

A když tam zas jednou hned po západu slunce přiletěl, tu se procházel po zahradě s tou velkou krásnou paní takový krásný malý vojáček v červeném kabátku a s malým kordem po

boku. Něco si povídali. Pavlíček a Elinka kolem nich poskakovali a vytahovali tomu vojáčkovi kord a on si to nechal líbit. Brouček ho nemohl hned poznat, až pak přec poznal, že je to ten hodný kaštanový Fréda, a byl rád, ale nic nedbal a nic si jich nevšímal. Hleděl si svého a svítil a svítil, a maminka měla radost a Janinka měla radost a Brouček měl dobré svědomí.

A když tak jednou Brouček svítil a svítil, tu už k ránu se mu jaksi znechtělo svítit. Už ho také jakoby křídélka bolela, a tak že poletí pomalounku domů, však že ho tatínek a kmotříček dohoní. A letěl, a už byl v lese, už byl za lesem, a tu slyší takový usedavý pláč. Brouček poslouchá, odkud to a co to. A byl to pláč, tam někde dole v trávě. A tak si letěl Brouček na to posvítit. Ale opatrně zdaleka. A když si tak na to svítí, tu vidí – ach, co on nevidí! – Takový hezounký, kulatý brouček sedí v trávě, celinký červený se sedmi krásnými, černými puntíky – a ty oči, ty krásné černé oči! A ty oči tolik plakaly, a teď se na Broučka upřeně dívaly. Broučkovi jich bylo líto.

„Kdopak jsi? A copak se ti stalo?“ – „Já – já jsem Verunka. Já jsem byla u tetičky, a když mne už bolela křídélka, tak jsem si drobátko sedla, že si odpočinu, a já jsem usnula. A teď je tma a já nevím cestu a bojím se, a maminka pláče, že jsem se jí ztratila.“ – „Ty jsi Verunka? I neplač. Kdopak zůstáváte?“ – „My zůstáváme v růžtce.“ – „V růžtce? Vid', to je tam před potokem na mezi. I já vím, kde to je. Pojd', já tě tam zavedu a neplač.“

Však Verunka už neplakala. A letěli. Brouček letěl napřed, aby Verunka viděla na cestu, ale mohl na ní oči nechat. Pořád se ohlížel. Když byla taková krásná, celinká červená se sedmi černými puntíčky! A ty oči, ty krásné oči! A už neplakaly. A letěli, ale neříkali nic. Brouček se díval na Verunku a Verunka letěla za Broučkem. Už byli na vrchu, už letěli s vrchu, už byli nedaleko potoka, po potoku vzhůru, už počínala mez, už bylo vidět růžtku, a u Verunků – vždyť oni celou noc nespali! Pořád Verunku hledali a teď, když viděli blížít se jakési světlo, letěli naproti. Verunku hned poznali, a to bylo radosti! Brouček se však otočil, a když se po něm ohlíželi, byl už ten tam.

Však už na něho doma čekali. „Kdopak byls, Broučku,“ ptal se tatínek. – „Já jsem musel zavést Verunku domů. Ona seděla v trávě a plakala, že se bojí a že neví cestu.“ – „Kdopak zůstávají?“ – „Tamhle za potokem na mezi v růžtce.“

– „A copak ti řekli?“ – „Nic. Já jsem honem letěl domů.“

– „Nu, dobře,“ řekl tatínek. A jakoby nic. Ale maminka tomu byla ráda, a Janinka neříkala nic, ale také byla ráda, a Brouček měl posud čisté svědomí, a jakoby nic.

Druhý den letěl zas. Rovnou cestou do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal. Ale za nějakou chvilku sedne si na hrušku na samý

vrcholek, na nic nedbá a ničeho si nevšímá a počne mudrovat. „A proč já bych musel tady svítit! Ať svítím, kde svítím, jen když svítím. Tady je nás beztoho dost.“ A tak si to povídal, na nic nedbal a ničeho si nevšímá, sletěl však s hrušky a marš – vzhůru mezi vinohrady k lesu, přes vrch, podle potoka – tu je ta mez, tu na ní ta růžtka – a tu se Brouček zastavil. Ohlížel se, chodil kolem, a tu k němu vyběhne z růžtky Verunka.

„Broučku! Však já vím, že jsi ty brouček. Také prý vám říkají svatojánské mušky. Ale vždyť nejsi muška, ty jsi brouček, vid', Broučku?“ – „Ale jakpak ty víš, že já jsem Brouček?“ – „I tatínek mně to povídal. On se po tobě včera ohlížel, a tys už byl pryč. A povídal, že to byl brouček a že jste hodní. A vid', vy lidem a jiným broučkům svítíte. Já bych hned chtěla být takovým broučkem.“ – „A poslouchej, Verunko, copak vy děláte?“ – „My? My povídáme lidem, kam se dostanou, jestli do nebe nebo do pekla.“ – „A jakpak to víte vy?“ – „I to my už víme. Když letíme nahoru, tak se dostanou do nebe, a když letíme dolů, tak se dostanou do pekla.“ – „Ale! A poslouchej, kampak se dostanu já, a maminka, a tatínek, a Janinka a kmotříčka a kmotříček a Beruška?“ – „Kam? To já nevím. Počkej, já se zeptám tatínka, až přiletí domů.“ – „Kdepak on je?“ – „Letěl povídat lidem, kam se dostanou. Však on už brzy přiletí.“

A tu on letěl. Brouček ho spatří, a jako by neměl dobré svědomí, otočí se a pryč – vzhůru do vrchu okolo lesa, skrz vinohrady do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil a svítil až do samého rána. „Broučku, už polet'!“ volali na něho tatínek a kmotříček. A letěli domů.

Ale druhý den zas tak. Brouček letěl nejdříve tam do té zahrady, drobátko svítil, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek, na nic nedbal a ničeho si nevšímá a započal mudrovat: „A proč bych já musel tady svítit! Ať svítím, kde svítím, jen když svítím. Tady je nás beztoho dost, a tam se dozvím, kam se dostaneme.“ A tak si to povídal a na nic nedbal a ničeho si nevšímá, sletěl však s hrušky, a marš – vzhůru okolo lesa přes vrch, podle potoka – tu je ta mez, tu na ní ta růžtka, a teď se Brouček zastavil. Ohlížel se, jako by měl zlé svědomí, obcházel kolem, a tu k němu vyběhla z růžtky Verunka.

„Broučku, však ty se nedostaneš do nebe. Tvá maminka se tam dostane a ta Janinka také, ale ty ne.“ – „A pročpak ne?“ – „Já nevím, ale tatínek letěl šikmo na zem a povídal, že kdybys teď umřel, že by ses do nebe nedostal. Aby prý sis vzpomněl, co je u vás to první.“ – „To první? Copak to je? Já nevím.“ – „I, to je zle, když ty ani nevíš! U nás je to první *mluvit pravdu*, a hned to druhé je *poslouchat*. Víš – tatínkovi to bylo líto, žes mne přivedl a že by ses přece neměl dostat do nebe, ale on musí mluvit pravdu.“ „Ó, však já už vím, co je u nás to první. Ale já musím letět.“ – „A přiletíš zas?“

Ale Brouček už letěl. „Já nevím“ – a letěl vzhůru do vrchu okolo lesa, skrz vinohrady do té zahrady u toho pěkného domu, a svítil a svítil až do bílého rána. „I už polet', Broučku!“ volali na něho tatínek a kmotříček. A letěli domů.

Doma byl Brouček jako zařezaný. Neříkal nic, ale druhý den to bylo zas tak. Nejdřív letěl tam do té zahrady, drobátko svítil, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek, na nic nedbal a ničeho si nevšímal a počal mudrovat. „A proč bych já musel tady svítit! Jen když svítím. Tady je nás beztoho nazbyt a ona povídala, že by chtěla být také takovým broučkem.“ A tak si to povídal a na nic nedbal a ničeho si nevšímal, sletěl však s hrušky a marš – vzhůru, okolo lesa, přes vrch, podle potoka – tu je ta mez, tu na ní ta růžka, a tu se Brouček zastavil. Nevěděl, má-li, nemá-li. Ale tu k němu vyběhla Verunka.

„Broučku, však jsem si myslila, že přiletíš. Mám ráda broučky, když pěkně svítí.“ – „A poslouchej, Verunko, ty bys také chtěla být takovým broučkem?“ – „I kdybych nebyla Verunkou, já bych.–“

Ale tu najednou přiletí od potoka takový mladý rozzlobený Verunek. Celinký červený jako oheň a ty černé oči se mu jiskřily. A už se sypal na milého Broučka. „Ty kluku, ty darebo, ty tuláku – ty jsi špatný chlap, víš? Ty kluku! Však jsem tě tady už kolikrát viděl! Ty kluku, co ty tu máš?“ A přitom hned na Broučka dorážel.

Verunka se lekla a utekla domů. Brouček se také lekl a počal couvat. Ale Verunek za ním, a tu se tam u potoka vyskytne ještě jiný Verunek. „Pojd' sem, pojd' sem, tady je ten kluk!“ A on přiletěl a pustili se z obou stran do nebohého Broučka, „Ty kluku, proč ty si nejdeš po svých! Co ty tu máš, ty kluku!“ A jeden ho mlátil z pravé strany a druhý ho mlátil z levé strany.

Brouček couval a couval a jak tak se bránil, ale za jednu dostával dvě, a to pořádné. A pořád: „Ty kluku, ty kluku, proč si nejdeš po svých! Co ty tu máš, ty kluku!“ Až byli dole u potoka. Tu mu ten první Verunek takovou jednu dal, že se Brouček horem pádem převalil. „Tu máš, ty kluku, a at' se zde víckrát neukážeš!“

Pak už ho nechali a Brouček honem vyskočil a jakoby nic, ale ono nebylo jakoby nic. Tu levou zadní nožku za sebou jenom vlekl a moc ho to bolelo, ale styděl se plakat.

Co si počít? Ještě bylo brzy, a tam do té zahrady tak daleko! – Zalezl do trávy a chladil si nožku v rose, až hvězdičky počaly blednout. Pak vrávoral domů. Ještě byl na cestě, když ho tatínek s kmotříčkem dohonili: „Copak ti je, Broučku? Vždyt' se motáš.“ – „Tatínku, já jsem upadl a udeřil jsem se.“ – „Ty žes upadl? Kdopak to kdy slyšel!“ – „Ano, já jsem padl na zem a udeřil jsem se tady do levé nožky. Ani jí nemohu hnout.“ – A když to tatínek slyšel a viděl,

bylo mu Broučka líto a šel a trochu mu pomáhal. Ale kmotříček kroutil hlavou, neříkal však nic.

Maminka je viděla z okna a byla hned všecka poděšena. „Copak se stalo?“ – „I, Brouček povídá, že upadl a že se udeřil. Ale já si to nemohu ani myslit.“ – „A tys upadl, Broučku, a moc ses udeřil?“ – „I ne moc, maminko, ale dost. Levá nožka mne moc bolí.“ A tak s Broučkem honem domů, a když nechtěl pranic večeret, a tak aby si šel lehnout, že do rána bude dobře. A Brouček si lehl, ale nespál, a ráno nebylo dobře. Levá nožka ho moc bolela a byla zapálená a oteklá.

A tak musel tatínek letět sám a Brouček zůstal ležet. Ale Janinka už spěchala a nesla s sebou olejíček z mateřídoušky. Neříkala nic a neptala se nic, ale pěkně Broučkovi celou nožku namastila. Teprve, když byla s Broučkem sama, začala: „Vid', Broučku, tys byl neposlušný, vid'?"

Ale Brouček ani necekl. „Inu, když si to chceš nechat na svědomí – je mně tě líto, ale já tě nutit nemohu. Však víš, kde zůstávám.“ A s takovou Janinka odešla.

Brouček mlčel, ale byl mrzutý. Druhý den však byl zas na nohou, a třetí den, že zas s tatínkem poletí. A letěl a jakoby nic. Na nic nedbal, ničeho si nevšímal, a svítil a svítil a svítil tam v té zahradě u toho pěkného domu.

Ta velká paní seděla pod jasanem a pletla punčochu, Elinka a Pavlíček si hráli na trávníku. Měli tam běloučkého beránka s červeným páskem na krku. On se pásl a skákal, oni skákali s ním a měli radost. Po Broučkovi se ani neohlédli. Ale ta paní pod jasanem se ohlédla a viděla Broučka, a Brouček je také všecky viděl, ale nic nedbal, nic si jich nevšímal a svítil a svítil, a tak celou noc až do rána, a druhou noc zas tak, a tak celý týden, a tak celý měsíc. A dne už hodně ubývalo a noci hodně přibývalo, a Brouček býval hodně mrzutý. Nikoho si ani nevšímal, ani kmotříčky, ani Berušky, a Janinky jako by se skoro zas bál, jako tenkrát na počátku, ale svítil a svítil a svítil.

Až jednou, už zas k podzimku, drobátko zvečera svítil, pak si sedl na hrušce na samý vrcholek a začal mudrovat. „Vždyť by to dlouho netrvalo a já bych tu honem zas byl. Už bude brzy zima.“

A tak si povídal a na nic nedbal a ničeho si nevšímal, sletěl však s hrušky a marš – vzhůru okolo lesa, přes vrch, vedle potoka, tu je ta mez, tu na ní ta růžka. Ale Brouček se už hned dole pod mezí pozastavil a poslouchal. „Copak to?“ Tam z růžky se ozývá tolik zpěvu a hned zas tolik jáсотu a lomozu. „Copak to?“

A když se Brouček ohlížel, tu viděl tam výš na mezi malinkého broučka zlatohlávka. Ležel v trávě na břiše se založenýma rukama a díval se a poslouchal. Brouček se k němu

přikradl. „Zlatohlávku, copak to tu je?“ – „Ty nevíš? Verunka z růžtky má svatbu.“ – „I pro pána! Že má svatbu?“ – „Arcit', že má. Bere si mladého Verunka tamhle na druhé straně z šípku.“ – „Toho? Vid', je takový rozzlobený, a oči se mu jiskří.“ – „Ano, když se zlobí. Ale dnes on se nezlobí. Vidíš, však jdou z růžtky ven.“ A oni šli z růžtky ven, vpředu Verunek s Verunkou – vedl si ji za ruku.

Jakmile to Brouček spatřil, ach, v něm se všecko obracelo, a jako by mu hlava hořela, a hned pryč a pryč. Letěl a letěl, až se octl u háječku. Pod skalou vysoká vřasa, a v té vřase mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná, krásná chaloupka. Brouček vrazil hned do chaloupky, ani nepozdravil, klesl na stoličku a dal se do pláče, a plakal a plakal, že se kámen mohl ustrnout.

„Broučku, Broučku, copak se ti stalo?“ ptala se Janinka. Ale Brouček nemohl ani slovíčka ze sebe vyrazit, a plakal a plakal. „Cože se ti stalo?“ Ale Brouček plakal a plakal.

Tak si Janinka k němu sedla, položila mu ruku na rameno: „Slyšíš, Broučku, slyšíš? Co že se ti stalo, co? Slyšíš, ty můj milý Broučku, co?“ A Brouček plakal a plakal, až se vyplakal, a už jen vzlykal. „Cože se ti stalo, Broučku, co? Tak mně pověz!“ – „Ach, ona má svatbu.“ – „Kdo?“ – „Verunka.“ – „Která Verunka? Ta z růžtky? Vždyť já jsem si to tak myslila.“ – „Ano, a bere si toho Verunka. To on mne tenkrát tak ztloukl.“ – „To on?“ – „On. Já jsem tam byl u Verunky, ale jen okamžik, a ptal jsem se jí, jestli by chtěla být také takovým broučkem – a ona mně jednou povídala, že by chtěla – a tu on přiletěl a začal mne tlouci, a zavolal si ještě jednoho, a pořád mne tloukli, až pak mnou praštili o zem. Od té doby jsem tam nebyl, a když jsem se tam dnes letěl podívat, oni mají svatbu.“

A už Brouček zas plakal a plakal, a bodejť by nebylo Janince Broučka líto. –

„Ach, ach, Broučku, vždyť já jsem se toho pořád bála, a ty ne, ne – že budeš poslouchat. Pamatuješ se? Vidíš, jaks už zas byl neposlušný. Který pak poslušný brouček opustí své místo a letí, kam nemá letět! A pak, Broučku, Broučku, kdopak to jaktěživ slyšel, aby si brouček dělal známost s Verunkou a aby si snad dokonce na ni myslil. Ne, to není poslušnost. Tak to Pán Bůh nechce. A co mne nejvíce na tebe mrzí, to je, Broučku, žes tatínka a maminku obelhal. Vždyť tys řekl, žes tenkrát upadl. To máš lež na svědomí.“ – „Ale vždyť já jsem nelhal. Já jsem spadl na zem.“ – „Ano, ale lhals. Oni si to jinak myslili, a tys to chtěl. Nic se nevymlouvej! Tím to děláš jen horší. Teď honem ještě leť a pěkně svít', a pak to všecko vyznej!“

A Brouček si dal říci. Letěl a pěkně svítil, až se tatínek s kmotříčkem pro něho stavili. A letěli a nemluvili nic, ani slovíčko. A když se měli rozcházet, počal se Brouček zpovídat: „Prosím vás, tatínku a kmotříčku – když jsem měl tenkrát tu vymknutou nohu, já jsem

neupadl na zem. Dva Verunci se na mne sběhli a ztloukli mne.“ – „Verunci? A proč by tě oni tloukli?“ – „Já, já – já jsem byl několikrát tam u té růžky – prosím vás, odpusťte mně to. Mně je toho líto.“ – Tatínkovi vstoupily slzy do očí: „Ach, ach – ale, tak já ti to odpouštím,“ a Brouček mu políbil ruku.

S maminkou to bylo také tak. Dala se do pláče, ale že mu to odpouští, jen kdyby už upřímně poslouchal. A bylo zas jako dobře, ale Broučkovi nebylo ještě dobře. Svítil, svítil, upřímně svítil, ale byl vždy jako opařený a skoro nic nepromluvil. Jednou, už hezky pozdě, když všichni ulehli, myslila maminka, že Brouček spí, a začala tatínkovi potichoučku vypravovat: „Tak zde byla Janinka a povídala, že už bude čas, abychom Broučka oženili.“ Brouček však nespal a slyšel to. „Ne, ne, maminko, já se nebudu ženit.“ – „I mlč. Proč by ty ses neženil!“ – „Ne, já se nebudu ženit!“ – „I však ty se budeš ženit.“ – „Ach, maminko, já se nebudu ženit!“ – „Nu, tak necht'! Ale teď jen spí.“

A Brouček spal. Ale druhý den se stavil u Janinky. „Já se nebudu ženit.“ – „Ty že se nebudeš ženit?“ – „Vždyť se každý nemusí ženit.“ – „Kdo nemůže, nemusí, ale kdo může, musí. Poslušný brouček se aspoň každý žení, když může. Tak to Pán Bůh chce. A teď si dej pozor, chceš-li proto poslouchat, že se to tobě anebo někomu jinému líbí, anebo proto a jediné proto, že to tak Pán Bůh chce.“ – „Ale vždyť vy jste se také nevdala.“ – „Nevdala – protože jsem nemohla.. Beruška nemůže jít a nemůže si někoho namlouvat. Ona musí čekat, až si nějaký poslušný brouček pro ni přijde. A když žádný hodný brouček nepřijde, tak zůstane do smrti svobodná a ví, že proto nikdo pro ni nepřišel, že to Pán Bůh tak chtěl. Tak to je, Broučku, tak. Teď to ještě nespěchá, ale budeš se ženit, protože to Pán Bůh tak chce. Vždyť už je maminka stará a začíná jaksí churavět. Copak nechceš, aby si mohla přece trochu odpočinout? Tak už jen leť. Však už to dlouho nebude trvat.“

A Brouček neříkal nic a letěl a svítil a svítil. Však už to dlouho netrvalo a počínalo býti zima. A tak broučci, že už nikam nepoletí. Jen že se ještě u Janinky sejdou. A sešli se kmotříček a kmotříčka a Beruška, a tatínek a maminka a Brouček, pak ještě ten mladý a starý Brouček z roždí, a povídali si a měli se dobře. Brouček seděl vedle Janinky, byl dobré mysli, ale neříkal nic.

Maminka měla ze zimy veliký strach. Dříví že mají dost, ale že je taková daremná, že neví, jestli to přečká.

Ale ten starý brouček z roždí prorokoval, že nebude zlá zima, že to pozoroval na mravencích. A tak si povídali, až zas započalo loučení, a každý si letěl po svém. Janinka stála před chaloupkou v mechu a dívala se za nimi. Však už bylo zima. Maminka si hned lehla a tatínek s Broučkem se dali do práce. Všecko snesli do kuchyňky, zavřeli zevnitř dveře na

petlici, zastrčili špejlek, ucpali dveře i okna mechem a teď – aby si třeba mrzlo. Ale maminka měla přece jaksi strach.

Ještě se pomodlili:
Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusy a spali a spali a spali. Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všechno, všechno kvetlo, ale maminka byla jaksi moc daremná. „Milé dítě, nesmíš s tím ženěním odkládat. Vidíš, já už nikam nemohu. A tatínek už měl plán hotový. Dozadu do dvora že přistavějí světničku, tam že se oni dva odstěhují, a ti mladí že budou hospodařit.

„Ale prosím vás, maminko, koho pak bych já si vzal? Vždyť já nikoho neznám.“ – „I vždyť ty někoho přece znáš. Jen když bude hodná a poslušná. Janinka ti to poví.“

A tatínek už ani nečekal. Noci se jim zdály být ještě chladny, a když nemohou letět, že budou stavět. A stavěli. Kmotříček jim pomáhal a do Jana byla světnička hotova, taková krásná, jako malovaná.

„Tak, Broučku,“ začala jednou Janinka, „teď za tou nevěstou. Vždyť vidíš, že maminka už nikam nemůže.“ – „Ale když já žádnou neznám.“ – „I kdybys jen chtěl, však ty bys znal. Dej si pozor, abys nebyl zas neposlušný.“ – „A kohopak bych já znal?“ – „Koho? Copak neznáš Berušku?“ – „Berušku? Tu? Ona se vždycky se mnou vadila, vždycky se mi smála, a nic mne nemá ráda.“ – „I bodejť by tě neměla ráda. A teprve bude mít, až jen si ji vezmeš. A je hodná a poslušná.“ – „Ale já bych raději – –“ – „Broučku, nemysli na to, co není, a drž se toho, co je. Berušku znáš a víš, že je poslušná, a jiné neznáš, a já nemám žádnou tak ráda jako Berušku, a maminka a tatínek by tomu také byli rádi, kdyby sis ji vzal. Pomysli si, že by sis vzal jinou a ona by maminku jen hněvala. My bychom ji pak nemohli mít rádi a tebe by to mrzelo.“

A tak Brouček neříkal nic. Letěl a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, ale svítil a svítil a myslel při tom na Berušku.

„Tak, Broučku, copak ti říkala Janinka?“ ptala se maminka. „Abych prý si vzal Berušku, že je hodná a poslušná.“ – „I arcit'. Já o hodnější nevím a tatínek také ne. Tak jen tam jdi a

řekni o ni.“ – „Maminko, já tam nepůjdu.“ – „Milé dítě, kdopak by tam šel? To ty tam musíš jít. Vždyť oni tě budou rádi vidět. Vidíte, tatínku, aby šel sám?“ A když tatínek, že ano, tedy zůstali na tom, že zejtra přiletí o něco dříve a že si ke kmotříčkovi zajde.

A tak druhý den přiletěl Brouček o něco dříve. Pěkně se umyl a vykoupal, a že poletí na námluvy. Mamince kanuly slzy po tváři. „Tak jen jdi. Hledej, co by se Pánu Bohu líbilo, a dobře pochodíš.“ A Brouček šel. Pod dubem ho viděli z okna, a kmotříček mu vyšel naproti. „Vítám tě, Broučku. Tak pojď dál.“ A Brouček šel dál. Berušku jen tak zahlídl, jak šla do kuchyně, ale kmotřička mu podávala ruku. „Vítám tě, Broučku. Copak nám neseš?“ A když tam Beruška nebyla, tak Brouček se neostýchal. „Milá kmotřičko, maminka je jaksi churava a chce, abych se oženil. Já bych vás tedy prosil, jestli byste mně nechtěli dát vaši Berušku.“

Kmotřička se na Broučka tak hezky dívala, jako by tomu byla ráda, ale tu vpadl do toho kmotříček: „Milý Broučku, my máme tvého tatínka rádi a maminku také, a tebe také jsme mívali rádi, ale víš, že máme jen Berušku a že bychom zůstali sami. Proto si to musíme rozmyslit. Víš co? Přijď si ode dneška za týden a my ti povíme.“

A Brouček se už nezdržoval. Dal s Pánem Bohem a šel domů. Myslíl, že je všecko v pořádku. Ale maminka se jaksi zarazila. Ona myslila, že hned řeknou ano, a skoro ji to mrzelo, že se chtěli rozmýšlet. A když Brouček o tom přemýšlel, napadlo jej také, že by za týden mohl kmotříček říci, že mu ji nedá. A počal mít strach. „I jen se neboj,“ těšila ho Janinka.

„Jen buď pokorný, ať už ti ji dají nebo nedají.“

A Brouček svítil a svítil, na nic nedbal a ničeho si nevšímal, a svítil a svítil a myslil na Berušku. A když týden uplynul, přiletěl Brouček o něco dříve domů, pěkně se umyl a vykoupal a šel pod dub ke kmotříčkovi.

Viděli ho z okna, ale vstříc mu nepřišli. Berušku nebylo nikde ani vidět, kmotřička se jaksi smutně na Broučka dívala, a – „Broučku,“ začal kmotříček, „my máme tvého tatínka rádi a maminku také, a tebe jsme také mívali rádi, ale víš, že máme jen Berušku – a my se bojíme, že budeš neposlušný a že by se měla Beruška s tebou zle. A tak my ti ji nemůžeme dát.“

Brouček byl jako omráčený. Ani nevěděl, kde mu hlava stojí, ale nějak se přece dostal ze světnice, a jako by mu hlava hořela, letěl a letěl – u háječku pod skalou krásná vysoká vřasa, a v té vřase mech jako samet, a v tom mechu krásná chaloupka. Brouček hned do světnice, ani nepozdravil, klesl na stoličku a dal se do pláče, a plakal a plakal, že se kámen mohl ustrnout. „Broučku, Broučku, copak se ti stalo?“ ptala se Janinka. „Slyšíš, Broučku, cože se ti stalo? Pověz.“

A Brouček povídal: „Oni mi ji nedají.“ – „Že ti ji nedají? A proč ti ji nedají?“ – „Že prý mají jen tu, a že prý já budu neposlušný, a že by se měla se mnou zle.“ A už zas plakal. – „I můj milý Broučku, jen se pěkně pokoř a neplač. Vždyť mají jen tu, vid’? A myslíš, že už budeš vždycky poslušný? Jen si nedůvěřuj. A kdybys měl být neposlušný, to by se měla Beruška s tebou zle. Já ti povím: Jen se pokoř a buď poslušný, však já o tom s kmotříčkem promluvím.“ A Brouček už neplakal a letěl domů.

Maminka už byla plna úzkosti. „I, můj ty Broučku, copak jsi tak uplakaný?“ – „Když oni mně ji, maminko milá, nechtějí dát! Že prý budu neposlušný. Oni si to myslí.“ – Maminka byla všecka udivena. Toho by se byla přece nenadála. Neříkala však nic a tatínek také nic, ale mrzelo je to oba, až se maminka dala do pláče. „I neplačte, maminko. Já jsem byl neposlušný, ale já si přeji už poslouchat. Však Janinka s kmotříčkem promluví.“

A jednou po slunce západu si Janinka tam u cesty na kmotříčka počkala. „Kmotříčku, buďte tak laskav, zastavte se na okamžik.“ – A kmotříček se zastavil. „Tak vy nechcete Broučkovi Berušku dát! Pročpak? Že byl Brouček neposlušný? On toho lituje a přeje si už poslouchat. A kmotříčku, jestli jste vy byl vždycky poslušný, podívejte se mi do očí!“ Ale kmotříček se díval na zem. „A copak vy chcete s tou vaší holkou vyvádět? Jen si dejte pozor, aby vám nezůstala sedět! Tak. To jsem vám chtěla říci. S Pánem Bohem, kmotříčku.“ Kmotříček byl všecek spletený. Letěl a svítil, a když už měl letět domů, povídá tatínkovi: „Řekněte tomu vašemu Broučkovi, aby se k nám zejtra přišel podívat.“ A druhý den přiletěl Brouček o něco dříve, pěkně se umyl a vykoupal a šel se podívat ke kmotříčkovi.

Kmotříček ho viděl z okna a šel mu naproti. „Vítám tě, Broučku. Tak pojď dál.“ A Brouček šel dál. „Já jsem si to rozmyslil, milý Broučku, a když vidím, že toho lituješ a že si už přeješ poslouchat, já bych proti tomu nic neměl, kdyby si tě Beruška vzala. Musíš se jí zeptat.“ – „Kdepak je?“ – „Vaří v kuchyňce večeři.“ A tak šel Brouček za Beruškou do kuchyňky. Už ji dávno neviděl. Byla taková silná a krásná. Stála u ohniska a vařila brambůrky – všecka červená, až až hořela, buď že jí plamen do obličeje sálal, anebo že byla v rozpacích.

„Vítám tě, Broučku. Copak mně neseš?“ – „I, milá Beruško, oni chtějí, abych se ženil, a kmotříček mně řekl, že by proti tomu nic neměl, kdyby sis mne vzala. Abych prý se tě zeptal. Tak Beruško, nechtěla by sis mne vzít?“ – „Já, já – víš, Broučku, já jsem tě mívala ráda, ale – já, já – víš co? Já si to rozmyslím. Přijď zas zejtra.“

A s takovou Brouček odešel. Maminku to mrzelo, že se chce Beruška teprve rozmyslet, a Broučkovi to také milé nebylo, ale byl krotký a pokorný a Janinka mu to schvalovala. „Nic si z toho nedělej. Je-li Beruška hodná, však ti ji Pán Bůh přece dá, a není-li hodná, buď rád, že ti ji nedá. Jen tam zejtra zas jdi.“

Však už toho Beruška litovala. „Copaks mu řekla, Beruško?“ ptal se jí kmotříček, když přišla do světnice. „Já, já – já jsem mu, tatínku, řekla, že si to musím rozmyslit.“ – „Rozmyslit? Copak si chceš rozmyslit? Či nemáš Broučka ráda? A neřekl ti, že já jsem ho poslal?“ – „I, já, já – ten brouček z roždí není neposlušný.“ – „Brouček z roždí? I co je tobě do broučka z roždí? Kdyby on byl přišel, tak by byl Brouček nepřišel. Ale Brouček přišel a říkal o tebe. A že byl neposlušný? On toho lituje a už poslouchá. A ty nechceš poslouchat? Nejsi-li ty desetkrát horší nežli Brouček!“

Víc jí kmotříček neřekl. Ale Beruška plakala a celou noc nespala a plakala, a když Brouček druhý den zas přišel, byla Beruška v kuchyňce a vařila brambůrky – a všecka červená až až hořela, buď že jí plamen do obličeje sálal, anebo že byla uplakaná. „Vítám tě, Broučku.“ A už zas plakala. „Copak, Beruško, pláčeš?“ – „Ach, odpusť mně to, Broučku, že jsem se chtěla teprv rozmýšlet.“ – „A chtěla by sis mne vzít?“ – „I bodejť že bych chtěla.“ A vzala Broučka okolo krku a měli se rádi.

A tak maminka, aby prý se se svatbou neodkládalo. Ale asi týden to přece ještě trvalo. Když se muselo všecko omývat a cítit! A než se všichni hosté pozvali! A než se všechny koláče upekly! To jich bylo! Ani se nemohly v komoře na prkna vejít. A Janinka, že jim pošle tři zrnka vína, taková krásná modrá, až do červena, tak jak se z hroznu utrhlá. A poslala. Zjednala černého brouka, kovářika, a on jim je na kolečku zavezl. A Janinka mu dobře zaplatila, ale kmotřička mu přece ještě dala trochu mouky a krupice a jiskřičku másla a tři hodně veliké koláče. Ten byl rád! Když měl doma hromadu dětí!

A byla svatba. To bylo hostů! A když byli všichni pohromadě, šli ven pod dub, Brouček a Beruška, tatínek a kmotřička, kmotříček a maminka, Janinka a ten starý brouček z roždí a pak ti ostatní.

„Tak si podejte ruce,“ začal kmotříček a Brouček a Beruška podali si ruce. „A ty, Broučku, vyznej, chceš-li mít Berušku vždycky rád a vzdávat jí patřičnou čest.“ A Brouček vyznal, že chce mít ji vždycky rád a vzdávat jí patřičnou čest. – „A ty, Beruško, vyznej, chceš-li mít Broučka vždycky ráda a dobře poslouchat!“ A Beruška, že ho chce mít vždycky ráda a dobře poslouchat. – „A tak buďtež v tisíce tisíců a žehnej vám Hospodin.“ A všichni opakovali: „Bud’tež v tisíce tisíců a žehnej vám Hospodin.“ A šli zas do chaloupky a jedli a pili a zpívali a povídali, a zas zpívali a byli rádi a měli se dobře.

A když tak zpívali, tu viděl Brouček oknem tam výš na mezi za dubem malinkého broučka, zlatohlávka. Ležel v trávě na břiše se založenýma rukama, díval se a poslouchal. Brouček vzal honem dva koláče, jeden tvarohový a jeden makový, a běžel ven. „Zlatohlávku,

pojď sem. Já mám dnes svatbu.“ – „Však já vím, že máš.“ – „Tak tu máš, na, koláč.“ A dal mu koláč, ba dva, jeden tvarohový a jeden makový, a zlatohlávek byl tolik rád a utíkal domů.

Slunko už vycházelo, když všichni vstali, aby doprovodili Berušku pod jalovec. Byli veselí, pokřikovali a zpívali, jenom kmotřička potichoučku plakala. A bylo po svatbě. Tatínek a maminka se odstěhovali na dvůr do světničky a Beruška začala hospodařit. Hezky se jim vedlo a měli se rádi. Brouček a tatínek svítili. Beruška vařila a uklízela, maminka jí radila a pomáhala.

Ale dlouho to netrvalo. Jednou ráno, když už slunce zapadlo, seděli u snídaně. Polívčička stála na stole a Brouček se modlil:

Ó náš milý Bože,
povstali jsme z lože
a pěkně tě prosíme,
dejž, ať se tě bojíme,
bojíme a posloucháme,
a přitom se rádi máme.

Ještě neřekl Amen, a báb – maminka spadla se stolice na zem a bylo po ní. Honem k ní běželi, kropili na ni, křísili ji a volali, ale nic naplat. Bylo po ní. Ach, to měli žalost!

A tak jí u potoka pod olšičkou vykopali hrobeček, zaplakali, pěkně ji tam uložili a třetí den tam kvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam kvete podnes. A ta bělounká chudobička vedle – ta je tatínkova. Když on si to bral moc k srdci. Svítíl a svítíl, ale chřadl a světla mu ubývalo, až pak že už nemůže, a zůstal doma. A co se nestalo! Jednou večer – pod jalovcem už byli po večeři – příběhne kmotřička: „I prosím tě, Broučku, neviděls kmotřička? On posud není doma, a slunce je už tak vysoko. Ach, já jsem plna strachu.“ – „Ne, kmotřičko, já jsem ho neviděl.“ – A tatínek počal mítí také starost. „Ach, to se mu něco stalo, jděte ho hledat.“

A šli ho hledat. Volali a plakali, lítali a běhali, ale nikde nic, a nikdo o kmotřičkovi nevěděl. To bylo nářku! Janinka kmotřičku těšila a těšila, ale kmotřička nedala se potěšiti. Když už to trvalo druhý den! A teprv třetí den vypravoval Brouček, že tam v lese pod dubem nedaleko cesty vyrostla bělounká chudobička, a ta že tam jindy nebývala. „Ach, to jest jeho chudobička, ta žluna ho přece sežrala, ach, ach,“ a plakali a naříkali. A tatínek chřadl a chřadl. „Však já už tu také dlouho nebudu, jen se mějte rádi a poslouchajte.“

A když jednou tatínek dlouho nešel ke snídani, šel se Brouček po něm do světničky podívat, a tu on ležel na postýlce, nožičky sepjaté a všecek ztuhlý. Ach, to byl zas zármutek nad zármutek.

A tak mu pod olšičkou u potoka vykopali hrobeček, zaplakali, pěkně ho tam uložili a třetí den tam kvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam kvete podnes.

„Kmotříčko, zůstávejte u nás. Nebudeme tak sami,“ prosili Brouček a Beruška. Ale kmotříčka, že ne. „Ne, ne, milé děti, já musím doma umřít, a od nás mne zanesete tam do lesa pod dub, rozumíte?“ A tak zůstali sami. Brouček a Beruška sami, kmotříčka sama, Janinka sama, jen tam v roždí se ten mladý Brouček oženil a byli staří i mladí pohromadě.

A tak zas svítili a svítili, a když už slunce vycházelo, čekával Brouček na toho mladého z roždí, a letěli spolu domů. A svítili a svítili, a ta veliká silná paní v tom pěkném domě sedávala u stolu a psávala dlouhá psaní, a ta malá holčička byla už taková velká a krásná. Mívala dlouhou, bělounkou zástěrku a pomáhala v kuchyni kuchařce. A ten bělohlavý Pavlíček – ne, ten tam nikde nebyl. Myslím, že byl někde na školách.

A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom že se všichni ještě sejdou, a když si to kmotříčka moc přála, tak že se sejdou u ní. A sešli se ti z roždí, mladí i staří, Janinka a Brouček s Beruškou. Měli koláče s tvarohem a mákem a Janinka jim poslala po kováříkovi celé zrnko vína, tak jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré až do červena. A seděli kolem kamen a povídali, ale jaksi jim to nešlo. Když tam kmotříček už nebyl, a tatínek také ne, a maminka také ne! Pořád si na ně vzpomínali.

A pomodlili se a počali se loučit.

Ti z roždí spěchali tam za stráž do roždí, Janinka do mechu mezi vřasu, ale Brouček s Beruškou zůstali u kmotříčky, a že jí to všechno na zimu ucpají a urovnají. A ucpali jí to a urovnali, a když už letěli domů, „Poslouchej, Beruško,“ povídal Brouček, „pojďme také Janince pomoci.“ A šli. Janinka si to právě snášela z komory do kuchyňky. „Janinko. my vám jdeme pomoci. To jsme hloupí, že nás to dřív nikdy nenapadlo, vidíte.“ – „I toto, milé děti! Vždyť já si to ještě mohu udělat sama. Až leda bych nemohla. Ale když jste přišli, tak mně pomozte.“ – A pomohli jí. Pak se dali doma do práce. Však už bylo hodně zima. Snesli si všechno do kuchyňky, zavřeli dveře na petlici, zastrčili špejlek, ucpali dveře i okna mechem, a teď, aby si třeba mrzlo!

A pomodlili se a lehli, a spali a spali a spali. To se jim to spalo!

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, ale kmotřička již o tom nevěděla. Když ji přišli Brouček a Beruška poprvé navštívit, byla bez sebe. Honem ji vynesli na sluníčko, a ona otevřela oči a ještě se jednou na ně podívala, ale pak bylo po ní. A tak zas plakali. A Janinka plakala a ti broučci z roždí plakali, a když to tak kmotřička chtěla, zanesli ji do lesa pod dub. Vykopali hrobeček, pěkně ji do něho uložili, zaplakali a třetí den tam kvetla chudobička, bílá jako mléko. Však tam obě podnes kvetou.

„Ach, teď jsme sami,“ naříkala Beruška. „Nenaříkej,“ těšila ji Janinka. „Jenom pěkně poslouvejte. Já jsem vás měla vždycky ráda, a čím více budete poslouchat, tím vás budu mít raději.“ A oni poslouchali a měli se rádi.

Ale ti broučci z roždí – co se jim nestalo! Pod jalovcem už spali, a tu se najednou přiženou ti z roždí celí vyděšení a tlukou na dveře. „Kdopak to? Copak to?“ – „Ach, to jsme my z roždí. Už jsme spali a tu přijeli lidé s vozem, počali na něj nakládat naše roždí a chaloupku nám celou zbořili. Sotva jsme utekli. Ach, co si počneme!“ – „I neplačte! Vždyť zas nějak bude. Pojd'te zatím k nám!“

A honem jim otevřeli a pěkně jim ustlali a ráno už byl Brouček s Beruškou domluvený. „Víte co? Ta chaloupka tamhle pod dubem je teď prázdná a my ji nepotřebujeme. Zůstávejte tam a budeme mít k sobě blíž.“ A oni, že ano, a byli rádi a hned se tam odstěhovali. Však toho mnoho neměli. Když o všecko přišli! Proto jim Beruška poslala také ještě mouky a krupice a másla, a Janinka jim toho také hromadu poslala.

A Broučci zas svítili a svítili a měli se rádi. A tam v té zahradě u toho pěkného domu, když tam jednou Brouček přiletěl, procházel se krásný voják: červený kabátek se zlatým límcem a krásný palaš po boku, a prováděl tu velkou silnou paní s kaštanovými kadeřemi – však už se jí hodně bělaly. A za nimi zas takový krásný voják a prováděl takovou krásnou, krásnou pannu a něco si povídali. Toho prvního Brouček hned poznal, to byl ten hodný kaštanový Fréda, a Elinku také poznal, ale toho druhého nepoznal a nepoznal. Byl cizí. Necht'. Však Brouček o ně nedbal a skoro si jich ani nevšímal, a svítil a svítil. –

Ale doma býval přece často mrzutý a na Berušku někdy tak broukl, že měla hned plné oči slz. „Broučku, copak jsem ti udělala?“ ptávala se Beruška, ale Brouček ani neodpověděl. Když ten brouček z roždí měl už malého broučka a ten jim běhal naproti: „Tatínku, tatínku!“ Broučkovi to bylo líto.

A když jednou přiletěl Brouček zas tak zamračený, ani nepromluvil, ptala se ho Beruška u večeře: „Ale Broučku, copak ti je? Tak se mračíš a ani nemluvíš.“ – „Ach, co mi je! Ti tam z roždí mají už dva malé broučky a my jsme tu pořád sami.“ – A Berušce stály v očích slzy jako hrachy, a když se na ni Brouček podíval, viděl, jak se jí sypaly po tváři, až jí jedna spadla na

talíř do polívky. Broučka to bodlo. Honem se chopil své dřevěné lžičky, a třebaže mu hrachová polívčička ze všech polívčiček nejméně chutnala, snědl jí plný talíř a už ani nemukl. Ale když se Brouček druhý den stavil u Janinky, začala ona: „Poslouchej, Broučku, já jsem tuhle byla u Berušky a ona byla uplakaná. Já jsem se jí ptala, co jí je, ale ona, i že nic. Ale já se bojím, že ty s ní vždycky pěkně nenakládáš. Poslouchej, to by ještě scházelo! Nevíš, jaká jí patří čest? Či chceš být zase neposlušný?“ – „I já – když je nás teď tak málo! Jindy svítil kmotříček a tatínek, a teď jsem jen já. To nebudou lidé vidět.“ – „Ale, Broučku, jaké ty si děláš starosti! Jen ty sám pěkně sviť a o lidi se nestarej. Copak si tě oni objednali? Ne, Pán Bůh si tě objednal, a kdyby chtěl, dovedl by si vás rozmnožiti v tisíce tisíců.“

A Brouček letěl a svítil a svítil, celou noc pěkně svítil.

A když letěli ráno domů, a když už byl za potokem, a už ve stráni u samého jalovce, tu slyší: „Tatínku, tatínku!“ a takový roztomilý malounek brouček batolil se mu naproti. „Tatínku, tatínku, copak mne neznáte? Vždyť já jsem váš Broučíněk a už na vás čekám. A Janinka na vás také čekala, a když jste tak dlouho nešel, tak šla domů. A vidíte, tatínku, tu starou kolíbkou mně dáte pěkně obarvit. Maminka ji snesla se stropu, ale už je taková škaredá. Vidíte.“

Tatínek byl všecek vyjevený a Beruška stála u chaloupky ve dveřích a tolik se smála. „I ty můj Broučínku, i ty můj Broučínku!“ A hned si tatínek sedl, vzal Broučínka na kolena a počal si ho prohlížet. A on vám měl oči jako tatínek, a nosíček jako tatínek, a všecko navlas jako tatínek, a tolik toho napovídal. Ach, to byla radost! A měli se rádi. Tatínek svítil, maminka s Broučínkem hospodařila a učila ho hezounké modlitbiče: „Ó, můj milý Bože, dej, ať jsem pěkně poslušný.“

A dlouho to netrvalo – když tatínek letěl jednou domů zas, a když byl za potokem, a už ve stráni, tu mu přiběhl Broučíněk naproti: „Tatínku, tatínku, máme malinkého Broučíníka. Vidíte, on vám jde naproti.“ A Broučínínek mu šel naproti a tatínek ho už měl v rukou a zdvihl ho do povětří a tolik se smál. A Beruška stála ve dveřích, a srdce jí plesalo, a tolik se smála. Ach, to byla radost! A měli se rádi a tatínek svítil a maminka hospodařila a broučci si před chaloupkou hráli.

A dlouho to netrvalo, když tatínek letěl jednou zas domů a byl už za potokem, tu mu běžel i Broučíněk a Broučínínek naproti: „Tatínku, tatínku, my máme berušku, takovou hezounkou. Vidíte, ona vám jde naproti. Ale ještě neumí moc běhat.“ A ta malá beruška šla tatínkovi naproti. „Tatínku, jakpak mně budete říkat? Janinka nám přinesla medu a povídala, že se budu jmenovat Beruška, ale maminka povídala, že ne, že se budu jmenovat Janinka.“

Tatínek byl všecek vyjevený a Beruška stála u chaloupky ve dveřích, a srdce jí plesalo, a tolik se smála. „I ty má zlatá beruško, i ty má beruško! Vždyť ty máš očka jako Janinka a nosíček jako Janinka a všecko navlas jako Janinka. To ti musíme říkat Janinka.“ A maminka byla ráda a ta malá beruška byla ráda a všichni byli rádi a měli se rádi. A tatínek svítil a maminka hospodařila a broučci si před chaloupkou hráli.

„Dejte mně na Janinku pozor, ať mně ji luňák nevezme!“ říkávala maminka. – „Ó, však my dáme pozor!“

A dávali pozor. Ale jednou přiběhli domů: „Maminko, maminko, byl tu luňák. Ale nevzal nám Janinku. On se nás bál.“ A maminka byla všecka ulekaná. „Opravdu? Byl to luňák?“ – „Byl to luňák. Takový velikánský, a měl zelená křídla a dlouhatánské vousy, a tolik bzučel.“ – „I to nebyl luňák. Luňák má zobák a peří.“ – „Peří? Tak to nebyl luňák. Ale bzučel a měl dlouhatánské vousy.“ A maminka byla přece ráda, že jí to Janinku nevzal.

A dlouho to netrvalo a měli zas maloučkého broučka, a zas to dlouho netrvalo a měli maloučku berušku, a tatínek měl radost a mamince srdce plesalo. Ale tatínek počínal mít už starost. „I, já ani nevím, jak jim budeme říkat. A kampak si je dáme?“ – „I však my si na nějaká jména vzpomeneme. A vždyť tu světničku do dvora máme ještě prázdnou.“ A dlouho to netrvalo a měli Broučička, a měli Janouška a měli Janinka a měli Svatojánka a měli Berušku. Deset jich měli, sedm broučků a tři berušky. Ale Beruška byla na jednu nožku chromá. Ani nemohla na ni stoupnout, běhala však přece dost. A když nemohla, vzali ji broučci na ramena a pěkně ji nosili.

A měli se rádi. Tatínek svítil a maminka hospodařila, a všech deset broučků běhávalo pohromadě. Maminka se za nimi dívala a srdce jí plesalo. A Janinka je měla také ráda. „Pojďte, Broučci, pojděte. Mám pro vás práci.“ A oni jí to pěkně dělali a ona jim něco vypravovala a pak – i to se rozumí, že jim něco dala. „A teď si zas jděte. Ale pěkně poslouchat! Pán Bůh má jen poslušné Broučky rád.“

A oni zas šli. Broučci se učili létat – se stříšky až k palouku, a přes celý palouk až k dubu, a zas zpátky – a berušky se dívaly, který dál. A to pak býval hlad, ale to býval hlad! „Maminko, maminko, já mám hlad,“ říkával Broučinek. „Nebudeme ještě večeřet? Já jsem už sotva došel.“ – „I počkejte, počkejte dětičky, až přijde tatínek.“ – „Ale, maminko, vždyť my můžeme pak ještě jednou večeřet.“ A tak večeřeli, a když přiletěl tatínek, zas s ním večeřeli, a nic jim to neuškodilo. Ale ty malé hrníčky na vaření musela maminka všechny dát pryč a koupila takové veliké hrnce. Zato jí berušky v kuchyni pomáhaly, a když dělala o dříví, tak jí všichni pomáhali. Jedni sekali, druzí odnášeli a jiní rovnali. To měli dříví až nazbyt! A když se už dost napomáhali, běželi se proběhnout.

A když si jednou tak vyběhli – bylo to hned po snídani – a už byli tam na konci stráně nedaleko potoka, tu viděli takového hezounkého malého broučka: celinký červený se sedmi černými puntíky, a ta krásná očka jako oheň! Seděl na kapradí a díval se na broučky. Broučci se zastavili a dívali se na něho.

„Však já se vás nebojím,“ začal ten brouček. „Vidíte, vy jste svatojánci. Tatínek povídal, že jste hodní.“ – „A kdopak ty jsi? A copak tu děláš?“ – „Já jsem Verunek tamhle ze šípku. Vidíte jej? Já jsem vyprovázal tatínka a teď si odpočívám.“ – „A ty jsi sám? Nemáte více broučků?“ – „I ještě máme Verunečku. Ale je doma u maminky. Pojdte se na ni podívat.“ A broučci, že půjdou, a šli.

Verunka stála pod šípkem a dívala se. „Maminko, podívejte se, to je svatojánků! Oni se jdou k nám podívat. Kdepak je Verunečka?“ A Verunečka přiběhla – a ta se jim divila! Když ono jich bylo deset! – „A copak se ty, Beruško, necháváš nosit?“ ptala se Verunka. – „I oni jsou rádi, že mne mohou nosit. Já jsem tadyhle na tu nožičku chromá, ale umím také běhat.“ A skočila na zem a běhala.

Verunka šla od broučka k broučkovi, každého pohládila, a když přišla k Broučínkovi, povídala: „Vid’ Broučínku, ty máš očka jako tatínek. A jestlipak byste, broučci, také něco chtěli? – Verunečko, skoč do komory a přines ten věnec. Visí na bidélku.“ A Verunečka skočila, broučci se postavili do řady a maminka je podělovala. To to bylo dobré!

„A jestlipak víte, co to je? To jsou fíky.“ A ještě každému dala, a Verunkovi a Veruneče také, a Broučínkovi dala hodně veliký kus. A tu letěl Verunek. „Tatínku, tatínku, my tu máme broučky.“ – A tatínek byl rád. „To jste hodní broučci, že jste se k nám přišli podívat. A jestlipak pěkně posloucháte? To musíte. Já vašeho tatínka vidívám a on krásně poslouchá.“ A broučci jedli a pojedli, a že zas půjdou. „Tak jděte a pěkně doma pozdravujte.“ A broučci šli.

To bylo doma povídání. „Tatínku, tatínku, my jsme byli u Verunků v šípku, tam daleko, daleko. Oni vás pozdravují. A něco nám dali, takové to bylo dobré. A jejich maminka povídala, že prý mám, tatínku, očka jako vy, a dala mně takový veliký kus, větší než jim.“ – „Ó, však ne,“ bránili se druzí. „Nám dala také takový kus, a dvakrát.“

„A copak vám to dala?“ – „I takové to bylo slad’ouneké.“ – „Med?“ – „Ne.“ – „Jahody?“ – „Ne.“ – „Třešně?“ – „Ne.“ – „Jak to vypadalo?“ – „Takové to bylo smáčknuté a byl toho věnec.“ – „Tak to byly fíky.“ – „Fíky, fíky, ano, tatínku, fíky, fíky to byly, fíky.“ A broučci byli rádi a maminka byla ráda také a tatínek byl rád, a když to Janinka slyšela, také byla ráda.

„Ale broučci, jestlipak jste pěkně poděkovali?“ ptala se Janinka. – „Poděkovali? Ó, my jsme zapomněli.“ – „To nebylo hezké. Já vám povím: Já vám dám kousek medu, zanesete jej

Verunkovi a Verunečce, pěkně poděkujete, a že je všichni pozdravujeme.“ A Janinka jim dala medu a tatínek a maminka pěkné pozdravení a broučci to tam zanesli a pěkně to vyřídili.

A měli se rádi. Tatínek svítil a maminka hospodařila, berušky jí pomáhaly a broučci se učili létat. Však už hodně uměli. A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak tatínek, že už nikam nepoletí. Jenom, že se u Janinky všichni sejdou. A sešli se, všech deset broučků i s tatínkem a s maminkou, a ti z roždí také všichni. To jich tam bylo! A seděli kolem kamen, jedli a pili a povídali o kmotříčkovi a kmotříčce, a jak to bývalo za starých časů, a jak tatínek ponejprv letěl oknem do toho velkého krásného domu tam za městem v zahradách, jak ten na tom lešeníčku kázal: „*Aj, poslouchati jest lépe, nežli obětovati*“, a jak tatínek pak byl přece neposlušný.

„Nu, broučci, když vy poletíte?“ ptala se Janinka. – „Ó, už brzy, vidíte, tatínku.“ – „I snad, dá-li Pán Bůh, o příštím Janě.“ – „Tak dobře,“ slibovala Janinka. „Dá-li se mně toho Pán Bůh dočkat, já vás vyprovodím.“ A starý brouček z roždí prorokoval, že letos nebude zlá zima, že to pozoroval na mravencích. A byli rádi. Ještě se pomodlili, a ti z roždí spěchali pod dub, ti zpod jalovce Janince na zimu všechno snášeli a rovnali, už to měli, dali pac a pusu – doma to také hned měli, jen ještě:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

A už leželi a už spali, a spali a spali. Dobře se jim to spalo.

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, a ty včely tolik bzučely, a ta tráva byla taková veliká, a ta rosa jako granáty, a ti ptáčci tolik zpívali, a ti cvrčci – ale ti se něco nacvrčeli! A Broučci už neměli stání. Brouček a Broučánek, Broučinínek a Broucíček, Janoušek, Janínek a Svatojánek. Slunko se teprv klonilo k západu, a už byli před chaloupkou, vznášeli se do povětří, jeden výše než druhý, a když viděli tam od háječku Janinku přicházet, letěli jí naproti a skoro ji nesli.

„Však jsem ráda, že vás mohu, milí broučci, ještě vyprovodit, a pak si už také půjdu.“ Ale broučci tomu nerozuměli.

To bylo radosti! Berušky už měly snídani hotovou, čokoládu a k ní takové smažené věnečky. Pomodlili se a nasnídali se, a že ve jménu Páně poletí.

Broučci se již vznášeli do povětří, ale tatínek, že jim chce ještě něco připomenout. „Milí broučci! Tak vy dnes poletíte a budete lidem svítit. Dobře. Když jsem já takhle ponejprv letěl, napomínal mne tatínek a kmotříček, abych pěkně poslouchal, sic že zle pochodím. A já jsem přece neposlouchal. Jednou jsem div o život nepřišel a podruhé jsem myslel, že pozbudu rozumu. A kdyby mne sám Pán Bůh nebyl naučil poslouchat, já bych snad podnes nechtěl poslouchat. A proto vám přeji, milí broučci, abych já vám byl výstrahou a aby vás sám Pán Bůh naučil poslouchat.“

Tatínek byl moc pohnutý, Janinka slzela, maminka plakala a berušky se daly také do pláče. A letěli. Ale jen nizoučko a pomalinku, aby mohla Janinka a maminka a Beruška a Berunka a malá Janinka stačit. Tam na vrchu za potokem se rozloučili. Berušky se vrátily a broučci letěli daleko, daleko do širého světa, tatínek v prostředku a broučci kolem něho.

„Jen se nebojte,“ učil je tatínek. „Pěkně sviťte a nic se vám nestane. – Tady je chaloupka hajného. Však ho někdy uvidíte. Nosí tašku přes rameno a na hlavě klobouk s perem. Vidíte, tady jsou ty vinice, kde roste víno, co nám posílává Janinka. Teď tu hrozny nejsou, ty bývají až k podzimu, ale víno už kvete. Vidíte, to krásně voní.“

A letěli a letěli. Broučků všady plno, jen se míhali a „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“ A tatínek také: „Zdař Bůh!“ a Broučínek také: „Zdař Bůh!“ a Broučínínek a Brouček a Broučíček a Janoušek a Janínek a Svatojánek: „Zdař Bůh! Zdař Bůh!“

„Vidíte, tady začínají zahrady, a ta veliká krásná stavení jsou letohrádky. Já svítívám tadyhle v té zahradě. Ale dnes poletíme nejdříve tam oknem do toho velikého domu. To musíme tady přes město. Vidíte, to jsou věže, a tady právě pod námi to je kašna, lev do ní plije vodu – však se někdy na něj podíváme.“

A letěli. Za městem v krásné zahradě u cesty veliký krásný dům, okna náramně veliká a dveře ještě mnohem větší. A ta okna plná světla a ty dveře dokořán otevřené, a do těch dveří vcházeli pořád lidé, staří i mladí, hoši i holky. A broučci se nerozmýšleli – to okno nade dveřmi bylo otevřeno – vletěli tam, sedli si dole na rámeček a dívali se. Od stropu dolů visely tři velikánské svícníky a krásně svítily. Dole na zemi byly lavice už plné lidí. Každý měl před sebou dvě knihy a jednu si hned otevřel.

Tu jeden vystoupil na takové lešeníčko, takový mladounký pán s jasnými hedvábnými vlasy. Tatínek nechtěl ani očím věřit. „Je to on, či není to on?“ A byl to on, ten bělohlavý Pavlíček. Ach, to měl tatínek radost! A že budou zpívat. A zpívali, a jak krásně! Pak se Pavlíček modlil: Že jsou nestateční lidičkové a že byli neposlušní a nemilosrdní, aby jim to Pán Bůh pro milého Syna svého odpustil a svým Duchem aby je posvětil.

Potom otevřel tam na stolečku velikánskou knihu a četl z ní: *Blahoslavení jsou milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.* A když si sedli a dávali pěkně pozor, začal jim vypravovat, jaký on býval rozpustilý a nemilosrdný chlapec. Jednou navečer, když si v zahradě hráli, že viděl letět svatojánského broučka. Hned strhl s hlavy klobouk a ze vší síly jím po milém broučkovi praštil. A že si z toho pranic nedělal. Ale maminka se na něho upřeně podívala. Neříkala však nic.

V noci pak měl sen. Zdálo se mu, že bylo už ráno a že ho maminka přišla budit. Jeho klobouček držela v ruce. „Podívej se, Pavlíčku, copak to je tady na tvém kloboučku?“ A když se podíval, bylo to broučkově křidélko. „Pavlíčku, kdepak se tady to křidélko vzalo?“ – „Víte, maminko, já jsem včera tím kloboučkem hodil po svatojánském broučkovi.“ – „Ano, já vím, ale teď se podívej, tys ho zabil. Pán Bůh ho stvořil, aby nám v noci pěkně svítil, a jen považ, tys ho zabil! To by ti mělo projít? *Blahoslavení jsou milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou.* Tys byl nemilosrdný, tys broučka zabil, a proto nedojdeš milosrdenství.“

On že se dal do pláče, ale maminka ho nechala a šla od něho pryč. A plakal, až se probudil. Tu však viděl, že je ještě noc a že to byl sen. Ale ráno hned se šel podívat na klobouček, a to křidélko tam opravdu leželo. Ó, to že mu toho bylo líto! A to slovo Boží: *Blahoslavení jsou milosrdní, neboť oni milosrdenství dojdou,* že mu v paměti uvázlo a Duch svatý že mu od té doby už často ukázal, že je přece ještě a často nemilosrdný. A tak aby si všichni tu svou nemilosrdnost připomenuli a pokořili se a nikoho neodsuzovali a nezatracovali, ale když se Pán Bůh k nim má tak milosrdně, že jim pro milého Syna svého všecky hříchy odpouští, aby jemu kvůli byli ke všem a ke každému milosrdní.

A když to tatínek poslouchal, on se dal do pláče. A tam v první lavici, nedaleko lešeníčka, seděla velká, silná paní, trochu již přisehnutá, a ty kaštanové kadeře jí již docela zbělely, a vedle ní seděla krásná, krásná panna, a ony obě také slzely. A bylo Amen a modlili se a zpívali, a když zpívali, Pavlíček se podíval na to okno nade dveřmi a tam dole na rámcí sedělo osm broučků, sedm mladých a ten osmý Brouček. To byl Pavlíček asi rád. A vycházeli a dávali u dveří něco na talíř, až to cinkalo. A tak broučci také letěli.

„Pojďte, pojděte, až zas někdy jindy. Teď musíme pěkně svítit.“ A letěli do té zahrady u toho pěkného domu a zůstali tam všichni. Tatínek myslil, však že tam světla nazbyt ještě není. A svítili a svítili, celou noc krásně svítili, a když začali kohouti krásně kokrhát, „Slyšíte,“ povídal tatínek, „to kokrhají kohouti, že už bude den, a vidíte, tamhle se už nebe rdí. To poletme domů!“ A letěli domů.

Maminka a Janinka a Beruška a Berunka a malá Janinka už na ně čekaly. „Vítáme vás, vítáme vás! Jakpak jste se měli?“ – „I dobře jsme se měli. Ale maminko, to máme hlad!“ –

„Nu, tak pojd'te, pojd'te k večeři.“ A pomodlili se a navečeřeli se, a když čekaly, že jim budou broučci vypravovat, oni na to: „Ale maminko, to se nám chce spát!“ A tak aby si šli lehnout. A sotvaže ulehli, už spali a spali.

„Jakpak to přece s nimi chodilo?“ ptala se maminka. „Nebáli se?“ – „I toto. Oni jsou jinší reci, nežli jsem byl já.“ Maminka se smála. „A víš proč?“ – „Pročpak?“ – „Proto, že tys býval vždy sám, a jich je hromadu.“ – „Však já jsem rád, že jich máme hodně.“ A byli rádi. A sotvaže sluníčko začalo zapadat, už zas byli broučci na nohou, a letěli a svítili a svítili, a nic se nebáli, a nic se jim nestalo. A tak pořád svítili a poslouchali.

Když pak jednou po snídani právě chtěli zas letět, vzkázala jim Janinka, aby se k ní všichni přišli podívat. A tak se šli hned všichni k ní podívat: U háječku pod skalou vřasa červeně a bíle rozkvetlá, a v té vřase mech jako samet, a v tom mechu na samé skále krásná, krásná chaloupka. A ty dveře se tak svátečně leskly, a ta okénka se tak slavnostně třpytila, a Janinka ležela na lůžku všecka sváteční, a všecko, jako by měla veliký svátek. Dvanáct židlí kolem lůžka. „Vítám vás, broučci a berušky, vítám vás. Pojd'te si tadyhle sednout,“ vítala je Janinka a krásně se na ně usmívala. „Vy, tatínku a maminko, sedněte si tady ke mně.“

Broučci byli celí udivení, co bude, ale maminka už měla oči plné slz. A když se usadili, sedla si Janinka na lůžku. „Milí broučci a berušky, a ty můj Broučku a Beruško, to jste hodní, že jste přišli ještě se ke mně podívat. Pán Bůh mně zjevil, že se dnes ráno z toho světa odeberu, a já bych se ráda s vámi rozžehkala.“

Tatínek a maminka a berušky už plakali, ale broučci jako by tomu nechtěli věřit. Vždyť byla Janinka taková silná a zdravá! – „Já jsem vás všechny měla ráda a modlívala jsem se, aby vás Pán Bůh naučil poslouchat. Teď už tady nebudu, ale Pán Bůh vás bude i nadále učit poslouchat. Jen se mějte rádi a hleďte si každý svého. Nedostatek nebudete mít nikdy v ničem žádný. A kdyby ty ses, milá Beruško, s tou chromou nožičkou nevdala, tady ta má chaloupka bude tvá, abys měla kde zůstat. Když pak umru, pochovejte mne tadyhle v mechu hned pod okny. Teď mně ještě podejte každý ruku.“

Tu se teprv dali broučci do náramného křiku. – „Broučci, copak vy nechcete poslouchat?“ – „Ach, my chceme poslouchat, ach, my budeme poslouchat, jenom nám neumírejte!“ – „Tak, když vy chcete poslouchat, chcete, abych já byla neposlušná? Pán Bůh mně všechny hříchy odpustil, a když si mne nyní chce vzít, měla bych já nechtít? Nic neplačte, jenom pěkně poslouchejte.“ A když byla ještě každého políbila, položila se naznak a pokojně ležela, všecka sváteční. A nezesláby oči její, aniž síla odešla od ní.

A když tak pokojně ležela, tu jako by jí ještě něco napadlo. „Broučku!“ – A tatínek se k ní naklonil. – „Tam na dvůr v komoře jsem tomu broukovi-kovářikovi něco uchystala. On mně

často posluhoval. Ať si pro to přijde. Že ho pozdravuju a děkuju mu.“ Pak oči zavřela a víckrát neotevřela.

Ach, ti broučci už Janinku neměli. Ti se naplakali! Pak vykopali před okny v mechu hrobeček, zaplakali, Janinku do něho pěkně uložili a třetí den tam kvetla chudobička, bílá jako mléko s kraječkem jako krev červeným. To, že Janinka zůstala pannou.

„Kováříku!“ volal tatínek na toho černého brouka, když ho poprvé potkal. „Janinka umřela. A něco ti tam v komoře uchystala, máš si pro to přijít. Ale je toho mnoho, musíš si vzít kolečko.“ A kovářík si pro to přijel s kolečkem, ale nemohl to najednou uvézt – hrách a kroupy a čočku a mouku a krupici a máslo, a celé jedno zrnko vína. Musel přijet ještě jednou a ještě jednou. Ten byl rád! Ale pak se dal do pláče: „Ach, kde já zas takovou paní najdu!“ A jel svou cestou a radoval se a plakal.

A broučci se měli rádi a poslouchali. Svítili a svítili, berušky doma hospodařily, a neměli nikde v ničem žádný nedostatek, ale ve všem všudy všeliký dostatek. A když broučci jednou hned po slunce západu do té zahrady u toho pěkného domu přiletěli, ó, tam dole to bylo shonu! Služky sem a služebníci tam, a tam nahoře, to bylo světél! A takový dlouhatánský stůl a kolem něho plno paniček a pánů. A tam na horním konci seděla ta krásná, krásná panna s krásným věncem na hlavě a vedle ní krásný voják se zlatým límcem. A ten kaštanový Fréda tam také byl a měl také zlatý límec. A ten bělohavý Pavlíček tam také byl. Byl všecek červený a měl v dírci u knoflíku tři bělounké chudobičky.

„Broučci, podívejte se. Zde mají, myslím, svatbu,“ povídal tatínek a ohlížel se po zlatohlávkovi. Opravdu, zlatohlávek seděl se založenýma rukama tam na vrchu na pootevřených dveřích. „Zlatohlávku, vid', to zde mají svatbu.“ – „I bodejt'že mají. Vidíš tamhle nevěstu s tím krásným věnečkem? To je Elinka.“ – „A kohopak si bere?“ – „I toho pána vedle s tím zlatým límcem. Pane, to je pán!“ A tatínek byl rád, ale – že musejí svítit. A svítili a svítili. –

A byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom ještě pozvali všechny ty broučky z roždí. A oni přišli a sedli si kolem kamen a jedli a pili a povídali si. Ale ten starý brouček z roždí prorokoval, že bude zlá zima, že to pozoroval na mravencích, a oni že mají jaksí hrozně málo dříví. „I, my ho máme hromadu,“ povídala maminka. „Od loňska nám ho hromadu zbylo a letos jsme dělali celé léto dříví. My bychom vám ho mohli trochu dát.“ A tatínek, že ano, a broučci všichni, že ano, a tak se pomodlili a rozloučili, a že se právě ještě udělal pěkný den, nosili broučci tam pod dub hodně dříví. Hodně jim ho zanesli. Pak si už jen všecko snesli a urovnali, všecko uvnitř i zevnitř mechem ucpali – už to měli – ještě se pomodlili:

Podvečer tvá čeládka,
co k slepici kuřátka,
k ochraně tvé hledíme,
laskavý Hospodine.

Pac a pusu, a už leželi a už spali, a spali a spali.

A byla zima. Ach, to byla zima, zlá zima! Potoky zamrzly až na dno, ptáci padali z povětří – mrzlo, až se jiskřilo. Ach, ti broučci pod jalovcem, jestli oni to vydrží? – Necht'. Však jestli zmrznou, oni poslušně zmrznou. –

A bylo jaro. Všecko, všecko kvetlo, ale pravšecko, a tam pod jalovcem kvetlo dvanáct chudobiček, devět bělounkých jako mléko a tři s krajíčkem jako krev červeným. Však tam kvetou podnes.

KONEC